

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Fél évre 12 korona.
MEGKÜLSŐ:
 Egy évre 28 korona.
 Fél évre 14 korona.
ELŐFIZETÉSEK:
 4-hetente postai úton egyszer 20 fillér,
 másként előfizetésnél 20 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1914.

PÓSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, március 31.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kéz a választókerületek beosztása.
- Az első népzenei hangverseny Aradon.
- Bírsági- és rendőrkapitány pöre.
- Grófné és tisztiszolgá szerelme.
- Az Akadémia Szekfő könyvéről.
- Az új vármegye.
- Vívóverseny Aradon.
- Tarkaságok.

A bukaresti bombák

Arad, március 30.

Milyen alattomos és mégis milyen átlátszó a bukaresti Kulturliga taktikája! Nekik, akik a magyarországi „fajtestvérek” patronusaként szoktak szerepelni, természetesen elégedetlen magyarországi románokra van szükségük. A patronátus egyébként ferde irányú volt; a magyarországi románok nem igen keresték, még kevésbé élvezték annak melegét és hasznát, a Kulturliga vezetői azonban mindig kihasználták politikai és társadalmi pozíciók elérésére a Kulturligában való szereplést. Akár gróf Bobrinszki a rútén-mentő, Oroszországban. Azoknak, akik népgyűléseken és egyebütt öblös hangon, Nyugateurópában már divatnult frázisok kíséretében mutatják a magyarországi románokért vérző szívüket, az „elnyomott” testvérek fájdalmaitól sajgó lelküket, szükségük van arra, hogy a fajtestvérek csöndes, vagy zajos zugolódására, békétlenkedésére hivatkozhassanak. Ha Magyarországon teljes lesz az egyetértés a nemzetiség-

gek között, akkor mi jogon szerepelhetnek és kereshetnek érdemeket a Iorgák és Arionok?

A veszedelmet, a melyet a magyar nemzetiségi béke rájuk nézve jelenthet, nem azzal akarják elhárítani, hogy a románokat tartják vissza a béküléstől. Ez az első pillanatra elárulná az ő kis érdekeiket. Hanem a magyarokat igyekeznek inzultálni, felbőszíteni, indulatba hozni, mintegy provokálva a magyarok részéről ez a kifakadást: „nos, ha Romániában így beszélnek Magyarországról és azok beszélnek így, a kikkel a nemzetiségi összeköttetést tartanak fenn, — akkor a nemzetiségiel nem lehet békülni!”

A debreceni bomba és a bukaresti népgyűlés teljesen megegyezett ebben a sötét, gyalázatos szándékban. Ez is, az is azt akarta, hogy éket verjen a magyarok és románok közeledésébe. Szinte logikai kapcsot találni abban, hogy Catarau büntársai között ugyanannak a bukaresti egyetemnek hallgatói voltak, amelynek egyik tanára vasárnap olyan színvonalu beszédet tartott, a minőt egyetemi professzor mindenütt másutt méltatlannak tart a hivatásához.

Ezen a szándékon túl, meglehetősen humoros volt a kulturliga gyűlésének tartalma. Elvégre komoly megítélésre nem tarthattak számot az olyan kifakadások, amelyek Ausztria-Magyarországot el akarják nyeletni Romániával. Még az olyan hadi elbizakodottságot érteni, talán tisztelni is le-

hetne, a mely valóságos esatákra, fegyverekkel és vérrrel szerzett győzelmekre hivatkozhatnék. De az olyan — azt mondhatnók: véletlen — alakulása a körülményeknek, hogy Románia megvárta, amíg szomszédai agyonra fárasztják egymást, kihasználta az alkalmat, hogy Bulgária összeveszett Szerbiával, hogy ebben Bulgária alul maradt, — azután kardcsapás nélkül elvette amire jogcímét formált: — ez még nem jogcím arra, hogy politizálgató román generálisok és ezredesek Napoleonoknak képzeljék magukat és Ausztria-Magyarország ellen induljanak, a „testvérek fölszabadítására”.

Amennyire nem félelmetesek ezek a szájhösködések, annyira nem kell diplomáciai megtorlátsürgetnie durva, vastagon balkáni izü hangért, amelylyel Bukarestben a magyarokat tárgyalták. A Kulturliga, akármennyire Kulturliga, mégis csak magánosok társasága; amíg ezzel a hivatalos Románia pozitív formában nem azonosítja magát, a diplomáciai konfliktus magvát nem lehet és nem is kell keresni.

Őszintén szólva, szeretnők, ha a magyarországi románok azon vezetői, akik a fentartás nélkül való, őszinte megegyezés szándékáról tanuságot tettek, mielőbb, világos határozottsággal nyilatkoznának a felől, hogy a bukaresti kulturliga szónokainak és határozatainak hangjával, irányával nem azonosítják magukat, azoktól érzésben és fölfogásban teljesen távol ál-

Asszonyok.

írta: Kanizsai Ferenc.

Egy tapasztalt férj — vén róka — megal, bizalmas társaságban, a hol kitalag férjek voltak jelen, az alább következőt:

Amikor Sárffy Tihamér huszárfőhadnagyunk gyűrűt cserélt a feleségével, Timárékult az eljegyzési vacsora. Sárffyné ugyanis, adjátok, árva és a nénjénél, Timárnénál adott; teljesen rendjén volt tehát, hogy vezetés vacsora náluk ment végbe. Ne mosolyogjatok, a vacsorát nem az eljegyzéssel való súlyosbítása miatt mondtam végzetesnek, hanem amiatt, mert ez alkalommal történt feleségemmel a végzetes baleset, mely csaknem az életébe került és amely miatt álló egy hónapig gyótródott a szanatóriumban. Isten oszdája, hogy jobban lett és hogy most, jó órában említem, egészségesebb mint valaha.

A vacsorára mink is hivatalosak voltunk, bár a legszűkebb családi körben tartották. Timárék, akikhez még csak távoli atyafiság sem fűz minket, szinte rokonaikul tekintenek. Ez nagyon természetes. Timár Bercivel együtt nőtünk fel a vidéki kisvárosban és gyermekkori barátságunk zavartalanul fenmaradt. Érdekes véletlen, hogy viszont a feleségem is gyer-

mekkori pajtása Timárnénak, a csinos Annának, valamint két hugának, Etelkának (ez Sárffyné) és Klárinak. Hogy a sors engem is, Timár barátomat is ide sodort a fővárosba, asszonyostul és pereputyostól, a fehérsíp sülve főzve együtt van folyton. (Ami egyébként fölöttébb célszerű állapot, mert el lévén egymással foglalva, sohasem unatkoznak és így én is, meg Timár barátom is szabadon járhatunk kelhetünk a magunk dolgai és szórakozásai után.) Nos, mondom, résztvettünk az eljegyzési vacsorán. Befejezésül gyümölcsöt hordtak fel, és hogy történt, hogy nem történt, elég abból annyi, hogy a feleségem az ezüstnyelű kis kés-sel megvágta az ujját. Alig vérzett. Abban a pillanatban nem tulajdonítottunk a sebesülésnek semmi fontosságot sem és vidám hangulatban maradtunk együtt éjjelig.

Hazamenet a feleségem fájlalni kezdte az ujját.

— Ne gondoldj rá, fiam! — biztattam az asszonyt — persze, hogy fáj, ha folyton azon jár az eszed. Most mindjárt hazaérünk, lefekszünk, alszol egy jót és reggel már nem is emlékszel rá, hogy megvágta az ujjadat.

De bizony nem így történt. Soha kétségbeesőbb és zürzavaosabb éjszakám nem volt. Három óra tájt az asszony felrázott álmomból és jajgatva mutatta az ujját, mely egészen megfeketedett; sőt mi több: a keze feje, külö-

nösen a csukló tájékán, felpuffadt majdnem akkorára, mint a kisebb fajtájú dinnye. Abban a pillanatban tudtam, hogy itt nagy baj van. Hidegvéremet amennyire-annyira megőrizni igyekeztem, nehogy az asszonyt megijesszem. Bár hiszen nem kellett a szegénykét ijeszteni. Kétségbeesésben és fájdalmában a haját tépte: — Vérmérgézését kaptam! Meg fogok halni, Sándor! Végem van!

A nagy jajgatásra a szomszédos szoba népe, a két apróság felriadt és siránkozással növelte a kétségbeesítő helyzetet. Felköltöttem és behívtam a szakácsnét, a dajkát, meg a szobaleányt, hogy vigyázzanak a feleségemre, meg a gyerekekre, — én pedig elindultam segítségért. A mentőkhöz hajtottam egyenest. Röviden elmondtam, mi történt. A mentőorvos rendelkezéseket tett és kijelentette, hogy alkalmasint mütétre lesz szükség. Visszafelé már a mentő kocsin rogtunk. Az orvos megjegyezte, hogy a kés alkalmasint rozsdás lehetett; az eset komoly; igaz ugyan, hogy hasonló esetek már többször végződtek gyászosan, de általában a gyors segítség, az idején való hozzáértő beavatkozás elejét veszi a nagyobb bajnak. Az orvos, megilletővé érthető aggodalmomon, a lelkemre beszélt:

— És ami ebben a helyzetben a legfőbb kötelessége uram, az a nyugalom. Talán soha, semmi alkalommal nem annyira elsőrendű kö-

VÁROS ÉS MEGYE

A visszatartott tanácsi végzés. A város tűzifa szükségletére kiírt versenytárgyalás eredménye fölött, mint ismeretes, a tanács döntött és a Potocki uradalmat bizta meg a szállítással. Az erről szóló véghatározat expedálás előtt azonban *Kilényi János* főszámvevő előterjesztéssel élt és azt írja, hogy ha a vállalkozó uradalom a vasuti állomáson adja át a fát és a városnak kell beszállítani, akkor nagy differencia mutatkozik a város terhére és ezért azt proponálja, hogy írjon ki a tanács új árlejtést olyképen, hogy a fa a vasuti állomáson lesz átadandó. Megdöbbenést keltett a tanács ma tartott ülésén az előterjesztés, mert kitünt, hogy a végzést illetéktelenül tartották vissza, kitünt továbbá, hogy annak tartalmát félremagyarázták a számvevőségen. A fát a város tényleg a vasuton veszi át, mert így tömör ölet kap és ez 8000 köbméternél 600 öl többletet jelent és ott nyomban megállapítható annak szárazsága is. Azonban ez nem változtatja meg a szállítónak azt a köteleességét, hogy a fát annak felhasználási helyére szállítsa. A tanács napirendre tért az előterjesztés fölött.

A tűzraktanya tervei. A tanács ma tudomásul vette a tűzraktanya építésére kiküldött vegyes bizottság jegyzőkönyvét és a terveket, amely szerint az építkezés 1800000 koronában van költségelve, a kincstár által megtérítendő díjak pedig 133 ezer koronában. A tanács azzal terjeszti be a közgyűléshez, hogy elvileg határozza el a laktanya építését, rendelje el a versenytárgyalást a tervek alapján, a kölcsönt illetőleg pedig majd csak a versenytárgyalás után intézkedjék, mert pontos összeget úgy sem tudna előbb megállapítani és a férdíjak nagysága iránt is az építési költség szerint kell majd a honvédelmi miniszternél eljárni.

A tanács a mozi engedélyek ellen. Burza testvérek aradi vaskereskedők engedélyt kaptak a rendőrkapitányságtól arra, hogy a Boros Béni-tér és Karolina-utca sarkán levő telükön mozgóképszínházat létesítsenek. *Jegessy Károly* dr. tiszti főügyész az engedély ellen felelőbe adott be a tanácshoz, mert véleménye szerint a törvényhatóság a mozikról alkotott szabályrendelettel azt akarta elérni, hogy a város területén keletkező ilyen üzleteket a város javára értékesítse és az engedély kiadásokat ezért magának tartotta fenn. *Green Nándor* főkapitány előterjesztéssel élt és kijelentette, hogy az engedély kiadása nem sérti a város érdekeit, más részt pedig a szabályrendelet még nem lépett életbe. A tanács szótöbbséggel a főügyész felelőzésének helyt adott.

Városi szállítások. A gazdasági szék ma tartott ülésén a rendőrségnél szükséges butorok szállításával *Kenderessy László* asztalost bizta meg, noha *Sebassy Ferenc* is pályázott és azt vitatta, hogy, mint a város szerződött asztalosmunka szállítója a megbízatás őt illeti meg. A meghallgatott tiszti ügyész véleménye szerint azonban a szerződéses viszony csak épületmunkákra értendő. Ma bontotta fel a bizottság a szemet hordó kocsi és vastargoncákra és a városi kertészetnél szükséges kutak szállítására beérkezett ajánlatokat is. Az előbbire a *Weitzer-vagongyár*, *Hendl Ödön*, *Assael Jakab*, *Panker Viktor* és *Csillag I.*, az utóbbiakra *Solymos testvérek*, *Kovács Soma* és *Hendl Ödön* pályáznak. Kiadták az ajánlatokat átszámítás céljából a számvevőségeknek. Az autobus személyzet ruházatának szállításával *Jakabffy István* és társait bizta meg a bizottság.

A kulturpalota vagyona. A városi számvevőség előterjesztést tett a tanácsnak, hogy készíttesse el a kulturpalota könyvtárának és gyűjteményeinek leltárát, mert mint városi vagyont azt nyilván kell tartani. A tanács *Varjassy*

Árpádot, a közművelődési ház igazgatóját bizta meg a szükséges javaslatok megtételével.

A város és a kenyérrak. A tanács ma tartott ülésén *Lócs Rezső* gazdasági tanácsnok bemutatta a kenyérrak szabályozására kiküldött bizottság jelentését, amely, mint ismeretes, megállapítja, hogy Aradon kenyéruzsora nincs és ezért a városi kenyérgyára sincs szükség. Azonban, hogy a város mégis szabályozhassa némileg az árakat, azt javasolják, hogy azok a pécskai kenyérrakosok, a kik a lovárdában hajlandók árusítani köveztvám és helypénz mentességét kapjanak, továbbá, hogy néhány sütőkemencét állítson fel a város. A tanács, mint-hogy a kérdés megoldása nem sürgős, nem döntött, hanem a közgyűlés elé terjeszti az ügyet, mondja az meg, óhajtja-e ennek a szociális akciónak a folytatását.

Tizenhét ezer korona boritaladó leírása. A pénzügyminiszter arról értesítette a várost, hogy az aradi borkereskedők terhére az ötven literen alól kivitt bor után előírt és körülbelül tizenhét ezer korona fogyasztási adónak leírását rendelte el, mert meggyőződött arról, hogy a kereskedők jóhiszeműen jártak el, mikor ezt az adót nem fizették be.

TÖRVÉNYKEZÉS

A volt igazgató végkielégítése. Többször megemlékeztünk arról a pőről, amelyet *Stutz Alfonz*, az aradi Hungária textilgyár volt műszaki igazgatója indított a gyár ellen. *Stutzot* a gyár elbocsátotta szolgálatából, mert *Stutz* felbontotta a gyár egyik nagy részvényesének a kereskedelmi igazgatóhoz intézett levelét. *Stutz* előbb békés uton akarta elintézni a dolgot s 5000 korona végkielégítést kért a gyártól, amikor pedig a részvénytársaság ezt a követelést visszautasította, keresetet indított egy évi felmondási időre járó 10,000 korona fizetésért. Az aradi törvényszék arra az alapra helyezkedve, hogy *Stutz* az egyezkedés során 5000 koronával is beérte volna, csak ennyit ítelt meg neki, a nagyváradi királyi tábla azonban most megváltoztatta az ítéletet s 10,000 koronát állapított meg *Stutz* részére.

Heltai Ferenc öröksége. *Budapestről* jelentik: Április 24-én a budapesti I—III. kerületi királyi járásbíró előtt lesz tárgyalása annak a keresetnek, amelyet *Heltai Ferenc* dr. testvérbátyja, *Hoffer Adolf* indított *Heltai Ferenc* dr. ismert és ismeretlen örökösei ellen. Az elhunyt főpolgármester többi testvére eddig még nem támadták meg az özvegyet, s ez is az első pör, amelyet *Heltai* hagyatéka ellen megindítottak. A bíróság az esetleg ismeretlen örökösök részére *Virtler László* dr. ügyvédet rendelte ki ügygondnokul.

A kivándorló földje. Megírta az Aradi Közlöny, hogy az aradi törvényszék uzsora miatt indított eljárást *Róth Lajos* barzai kereskedő ellen, aki *Csez Tódorné*, zöldeci lakos kérelmére Amerikába készül férje után *Bremába* 400 koronát küldött s az összeg visszafizetéséig ennek ellenében *Csez*nél haszonélvezetre bizonyos ingatlanokat kapott. *Róth* védője, *Kell József* dr. a törvényszéki tárgyaláson hangoztatta, hogy az uzsora vádja már csak azért sem állhat fenn, mert *Róth* a kérdéses ingatlant nem is látta, nem tudta, hogy azoknak mennyi a hozadékuk, de különben is a földek évente oly keveset jövedelmeznek, hogy jövedelmük a négyszáz korona uzsorakamatának nem is felelhet meg. A törvényszék *Kell József* dr. kérelmére bizottságot küldött a helyszínre, amely tényleg megállapította, hogy a földek jövedelme nagyon csekély. A mai tárgyaláson különben az is kiderült, hogy uzsora miatt magánindítvány az állítólagosan sértett *Csez*né részéről nem történt s így a törvényszék *Róthot* a vád alól felmentette s csupán kivándorlás

előmozdításának vétségéért ítélte el negyven korona pénzbüntetésre.

§ Elítélt párttitkárok. Emlékezetes még, hogy a múlt évi választási mozgalom után az aradi szociáldemokrata párt kizárta tagjai sorából *Vadász Ármánd* dr. aradi ügyvédet, azonban az ellene hangoztatott vádpontokat nem sorolta fel. *Vadász* vádlóit sorban feljelentette becsületsértés és rágalmazás miatt s közülük kettőt *Landler Jenő* drt és *Matós Jenő*t már az aradi járásbíró el is ítélte. A szociálisták ugyanis habár azt ismételték, hogy *Vadász* „elárulta” pártjukat, de a bizonyítás elől azzal tértek ki, hogy azt a pártfegyelem nem engedi meg, hogy párttitkokat nem hozhatnak nyilvánosságra. Ma *Ottrubay Dezső* kir. járásbíró ismét két szocialista vezér, *Strengál-Demián Száva* aradi és *Farkas István* budapesti párttitkár felett ítélkezett ugyanebből az afférból kifolyólag. *Strengált*, aki már büntetett előéletű rágalmazás vétségéért egyheti fogházra, mint fő és 10 korona pénzbüntetésre, mint mellékbüntetésre ítélte, *Farkas Istvánt* pedig ötven korona fő és 10 korona mellékbüntetésre.

§ A haragos ügyvéd. A múlt hónapban kinos incidens folyt le az aradi járásbírósnál. *Wolf Mihály* ügyvéd összeszólalkozott pörbeli ellenfelével, egy kollegájával s a szóváltás során azzal vádolta meg, hogy ügyvédi meghatalmazását hamisította.

— Ismerem én már az ilyesmiket — mondotta — én *Morár* iskolájából kerültem ki!

Wolfot ellenfele rágalmazás miatt feljelentette. Az ügyet ma tárgyalta *Ottrubay Dezső* dr. járásbíró, aki előtt részben maga a terhelt is beismerete, részben *Kilényi Zoltán* dr., *Mannheim Aladár* dr. és *Zih József* kir. járásbíró tanúk igazolták, hogy *Wolf* használta az inkriminált kifejezést. *Wolf* a valódiság bizonyításának elrendelését kérte s a járásbíró a kérelemnek helyt adva a tárgyalást elnapolta.

§ Mi a népgyűlés betiltása? Erre a kérdésre furcsán felel az aradi szociálista párttitkára. Az aradi szociáldemokraták ugyanis a választási mozgalmak alatt a múlt évben népgyűlést akartak tartani, azonban a népgyűlést a rendőrség nem engedélyezte. Később, június huszonötödikén a *Thököly-téren* egy népgyűlésen *Strengál-Demián Száva* aradi szociáldemokrata párttitkár erre vonatkozólag azt mondotta, hogy „ily rendőrhatalósági véghatározat kiadása gaszág és pimaszság” *Strengál* ellen emiatt megindult az eljárás s az aradi járásbíró ma tárgyalta az ügyet, miután azonban tanúk beidézése vált szükségessé a tárgyalást elnapolták.

VIDÉK.

Hegyközségi választások. Tegnap déli három órakor tartotta meg *Pankota* hegyközség éves tavaszi közgyűlését, amelynek sorozatán a tisztújítás szerepelt. A választáson elnökké *Salgó Lázárt*, jegyzővé *Antalt* és hegybíróvá *Herle Józsefet* választották meg. — Ugyancsak most tartott közgyűlést a galsai hegyközség. Elnökké *Valerian Józsefet*, jegyzővé *Tevekeni Trajánt*, hegybíróvá *Brank Mózes*t választották.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás,	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — 151
Nyomda	— — — — — 151

Az új vármegye.

(Sándor János a közigazgatás államosi-
tásáról. — Milyen lesz az új törvény? —
A pénzügyi bizottság érdekes ülése.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, március 30.

A képviselőház április harmadikán megkezdte újból a munkát, amelyet talán egyidőre megszakít a husvétii szünet, de már közvetlenül husvét után rendkívül fontos munka vár a képviselőkre. Sándor János belügyminiszter ma a Ház pénzügyi bizottságában bejelentette, hogy a husvétii szünet után előterjeszti a közigazgatás, elsősorban a vármegyei közigazgatás államosiításáról szóló törvényt. Ma már részletesen ismertette is a törvényjavaslat alapelveit és meggyeket, az ország lakosságának nagy részét érdeklő alapvető kérdés így ma tisztán áll mindenki előtt.

A költségvetés a bizottság előtt.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután idősb Erdélyi Sándor elnökletével, Tisza István gróf miniszterelnök, Sándor János belügyminiszter, Teleszky János pénzügyminiszter és Pejacevics Tivadár gróf horvát miniszter részvételével ülést tartott, amelyen az 1914—15. évi költségvetés bizottsági tárgyalása volt napirenden. Hegedüs Lóránt előadó ismertette a javaslatot és a kisebb tárcákkal járó kiadások ismertetése során kifogásolta a király személye körüli miniszteriummal járó nagy költségvetéseket.

Tisza István gróf miniszterelnök válaszolt a kifogásokra és kijelenti, hogy a reprezentációs miniszterium fenntartása megkívánja a költségek szaporítását.

Hegedüs Lóránt elismerőleg nyilatkozik a miniszterelnök horvát politikájáról és ezután a kisebb tárcák költségvetését a bizottság elfogadta.

Beöthy László, a belügyi tárca előadója ismerteti a tárca költségvetését és kérést intéz a belügyminiszterhez, hogy

informálja a bizottságot, hogy a közigazgatás államosiítása milyen stádiumban van,

mivel a bizottság a kérdés minden részletét rendkívüli érdeklődéssel várja. Ezután ismertette a belügyi tárca kiadásait, előadja, hogy különösen a rendkívüli kiadásokat kellett felemelni a községi kör és községvezetők fizetésrendezése folytán. A költségvetés többletének hatvanhat százaléka a fizetésrendezés kiadásokra jut.

A belügyminiszter az államosiításról.

Sándor János belügyminiszter köszöni az előző részletes felvilágosítást, amely megkíméli őt attól, hogy a költségvetés egyes pontozatait részben indokolja. A községi és községvezetők fizetésrendezése alkalmával kijelentette, hogy sok új és nem nyer a rendezés során megoldást, a községvezetők kívül állanak a közigazgatás periferiáján, szolgálataik ép oly fontosak, mint a központi közigazgatás és sokáig békés türelemmel várták ügyük rendezését. Reméli, hogy a községi és községvezetők fizetésrendezése mindenütt megelégedést keltett. Azóta felmerült a sajtóban, közvéleményben az a nézet, hogy a központi közigazgatási faktorok helyzetének a javítását rendezni kell. Szemmel tartottuk az eddigi kiadásokat, a pénzügyminiszterrel együtt beható vizsgálat tárgyává tettük a kérdést és törekvünk oda irányult, hogy a közigazgatási reform anyagilag az államot terhelje meg, amikor egyrészt a községek az állam segítségére vannak utalva és a reform által anyagilag azokat kihasználni nem szabad. Az újabb alkotott törvények végrehajtásának előmunkáival a belügyminiszterium állandóan igénybe van véve, de azért nem mulasztott el egy per-

cet sem az előadó által kért reform ügyében és remélheti, hogy

a közigazgatási reformjavaslatot a husvétii szünet után a képviselőház elé fogja terjeszteni.

(Eljenzés és helyeslés.)

Amint a sajtójogi és választójogi, általában az újabb törvények alkotásánál a törvényhozást liberális és radikális szempontok vezérelték, ugyanez volt a főelv a közigazgatási reform tervezeténél is. Itt azonban természetesen a súlyos kiadások korlátokat szabtak a törvényhozás liberálismusának, de alapos és komoly munkával igyekeztek a tervezetet elkészíteni. A jelenleg alkalmazásban avagy már nyugdíjban lévő tisztviselők nyugdíja az államra nehezedik. A vármegye eddig hozzájárult és a nyugdíjat a közigazgatási tisztviselők nyugdíjalapjából fedezték. Ezen a ponton van még több homályos kérdés, van még sok nyitott probléma, így az, hogy mily arányban járuljon hozzá az állam a nyugdíjhoz, hozzájáruljon-e a vármegye is, fentartassék-e a jelenlegi nyugdíjalap, ezek még nincsenek eldöntve. Ezek a kérdések jelenleg a statisztikai feldolgozás állapotában vannak.

— Abból az elvből indultunk ki — mondotta ezután Sándor János — hogy respektálni kívánjuk a vármegyének az állam életében való fontos szerepét, oly reformot kívánunk alkotni, amely a modern haladással kapcsolatosan bár, de a jogfejlődés útján maradjon.

Az ezeréves vármegye intézményét fenntartani kívánjuk,

maradjon meg a vármegye továbbra is az egységes közigazgatási szervezet, ami ma. Legyen a vármegye életképes és tartsa meg azokat a szerveket, melyek jelenlegi jelentőségét megadták. Nem alkottunk új köröket, sem összekapcsolásokat, sem kiszorításokat.

A reform alapja, hogy az összes vármegyei tisztviselőket állami tisztviselőkké tesszük, a vármegyei választásokat állami kinevezés fogja felváltani. Mikor a kormány a választójogi törvényben nagy liberáliszmussal járt el, a jogkiterjesztés tizenkettedik órájában a vármegyei közigazgatást is át kell alakítanunk. Feladatunk keresztül vinni, hogy az állam vegye kezébe a közigazgatást és ezzel a tisztviselők sorsát is.

Nem kívántuk csorbítani a vármegye alkotmányvédő szerepét és önkormányzati jogát. A terhes és költsönös felügyeletet, melyet az állam és vármegye egymásra gyakorol, a közigazgatás érdekében kívántuk megszüntetni. Minden adminisztrációs teendő csorbítatlanul maradjon a vármegye kezében. A választói törvényben is szereplő központi választmányt meghagyjuk és minden bizottságot fenntartani kívánunk, kivéve az állandó választmányt, amelynek munkakörét a közigazgatási bizottság veszi át. A vármegyei élet legfontosabb intézményét a törvényhatósági bizottságot épségben akarjuk megtartani. A közgyűlés tagjainak számát nem akarjuk kisebbiteni és amit e tárgyban tettünk, az jogkiterjesztés volt más irányban, mert a szerzett jogokat respektálni akarunk. A törvényhatósági bizottság sok apró-cseprő adminisztrációs és községi munkáját a közigazgatási bizottságba utaljuk. A közigazgatási bizottság tagjainak számát kétszeresére emeltük, hogy tagjaiban megsokasodva el tudja végezni a kisebb ügyek nagy csoportját, melyek most a közgyűlés munkáját nehezítik. A fegyelmi ügyekben az eddigi gyakorlatnál maradtunk és azokat a vármegye hatáskörébe utaljuk. A közgyűlés és közigazgatási bizottság kompetenciáját, ellenőrzési és fegyelmi jogát meghagyjuk és azt más hatáskörbe nem utaljuk. A bizottságok között új lesz a járási bizottság szervezése, mely a járások kebelében előforduló közigazgatási ügyek elsőfoku hatósága lesz. A járási bizottságoknak a helyi viszonyokhoz való közelségük és kisebb munká-

juk folytán módjukban lesz a közigazgatás gyorsaságát előmozdítani.

A vármegye tisztviselő karának feje a főispán marad.

Hatásköre a vármegyei funkciók ellenőrzése, a közigazgatási és törvényhozási és egyéb bizottságok elnöke lesz. Az alispán volt az önkormányzati értelemben vett vármegye feje. Az állása a vármegye közönségének bizalmával betöltött hivatás volt. Az alispáni állás állami hatáskörbe utasítottatik és ezzel az állás eddigi jellege megszűnik. Mindezeket gondosan szem előtt tartottuk és ezért gondoskodás történt arról, hogy az alispán helyett,

a megye közönsége bizalmi embert válasszon, aki az alispán kezdeményezési jogkörébe lép.

Az alispán mellett előadók a főjegyzők és aljegyzők maradnak és megmarad a többi közigazgatási szerv is. Az előadók sorában helyet foglal a tanfelügyelő, az ember- és az állategészségügyek előadója. A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő útján, a járási bizottságok pedig az iskolalátogatók útján állandóan figyelemmel kísérik a népoktatási intézményeket. A közigazgatási bizottság hatásköre és tevékenysége általában kibővül; valósággal második közgyűlése lesz a vármegyének a közigazgatási bizottságban.

Figyelemmel voltunk mindezek tervezeténél, hogy az alkotmányvédelmet biztosítsuk. Az alispánt helyettesítő bizalmi férfiú személyében a vármegye közönsége és az állam kontaktusban legyen. A vármegye eddigi felirati joga ezután is megmarad, valamint épségben marad a közigazgatási bírósághoz való felebbezés joga is. Mi a vármegyéből ez intézmények által nem akarunk tabularasat csinálni. A tisztviselői karban minden szerzett jogot szem előtt tartunk. Különösen súlyt helyezünk arra, hogy minden tisztviselő az állami közigazgatási szolgálatban is azon a helyen maradjon, ahol a viszonyokat ismeri, a nép nyelvét bírja. Tehát

a vármegyei tisztviselőket az államosiítás után is meghagyjuk eddigi állomáshelyükön.

Szó van arról, hogy a minisztériumi tisztviselők ne itt a központban kezdjék pályájukat, hanem a megyékben szerezzenek mint gyakoronokok ismereteket a közigazgatás minden ágában. A javaslat beható tanulmányozás alapján a törvényhozás új választási rendszerén kívül a jól bevált virilizmust is meg fogja tartani.

A javaslat minden igényt kielégíteni törekszik. Amit a reformból nem lehetett megcsinálni abban a liberális és radikális mértékben, mellyel a vármegyét modern alapokra akartuk fektetni, azt a jelenlegi költséghiány miatt el kellett halasztani. A törvényjavaslat készült és azt a husvétii szünet után a Ház elé terjesztjük, hogy a közvéleménynek módjában legyen a beható vizsgálat és a reform alapos kritikára. (Hosszantartó eljárás és taps.)

Id. Erdély Sándor elnök megköszönte a miniszternek, hogy a javaslatot behatóan ismertette. Ezután Papp Géza báró a kivándorlás ügyében szólalt fel, majd a bizottság a belügyi tárca vonatkozó költségvetést általánosságban és részleteiben elfogadta.

TANÜGY.

(—) Meghívás. Az „Aradvidéki Tanító-egyesület” igazgató választmányának tagjait, az egyesület tisztviselőit, valamint a fiókkörök elnökeit az 1914. évi április hó 2-án délelőtt 10 órakor az egyesület hivatalos helyiségében tartandó igazgató választmányi ülésre ezennel meghívjuk. Az elnökség.

(—) Aradi urileány sikere. Fodor Lilly fiatal tehetséges aradi urileány március 27-én a Magyar Kir. Országos Zeneakadémián polgári és felső leányisk. való énektanításra képesített kitűnő oklevelet és külön dicsőretet nyert. A hájos urileány Fodorné-Krausz Berta jeles zongoratanárnőnek leánya.

(—) Gyorsíróverseny a liceumban. A Tölgymnázium gyorsíróköre március 25-én tartotta ezidei II. versenyírását, a melyen pénzjutalomban részesültek Blasovszky Miklós, Reichert Jenő, Jakab Endre, Szentgyörgyi Aladár, Almási János, Schreiber Endre, Radó János, Bleicziffer Géza, Wittenberger Zoltán, Török Ferenc, Löbl Jenő, Zimmermann Gusztáv, Kerényi Károly, Kardos Kálmán, Gábor Sándor, Spitzer József, Laczay Antal, Steiner Jenő, Soltész Tibor, Olovics Antal, Hoffmann Gyula és Blaskovics Zoltán. Könyv és egyéb jutalomban 33 tanuló részesült. — Az áll. főreáliskola gyorsíróköre március 28-án tartotta ugyancsak II. ezidei versenyírását, amelyen pénzjutalomban részesültek Juhász Attila, Virányi Elemér, Benkő Antal, Szilbereisz József, Bogdány Nándor, Cseh Károly, Leuchter István, Adler Sándor, Salamon Manó, Goldschmidt József, Moskovitz János, Behm Benő, Schwarz Ferenc, Tuschák Márton, Reusz Andor, Schwartz Andor, Kohn József, Salgó Miklós, Tomán János, Kálmán Lajos, Eötvös Jenő és Cs. Endes Dániel. Könyv és egyéb jutalomban 11 tanuló részesült.

(—) Elintézett konfliktus. A kereskedelmi iskola igazgatója, Somogyi Gyula dr. azt jelentette a tanácsnak, hogy a Tornagyűlés nem engedi át Ferenc József városrészben városi segítséggel létesített sporttelepét az ifjuságnak. Az egyesületet igazolásra szólította fel a tanács és most azt jelenti, hogy ebből az évben felszólítást sem kapott az iskolától a telep átengedésre. A tanács erről értesíti az igazgatót azzal, hogy kérje a klubtól a sportteret.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: A kis király, operetta. (B. bérlet.)
Szerda: Tündérlaki lányok, vígjáték. Bemutató előadás. (C. bérlet.)
Csütörtök: Tündérlaki lányok, vígjáték. (A. bérlet.)
Péntek: Tündérlaki lányok, vígjáték. (B. bérlet.)
Szombat: Bibliai játékok. (Bérleten kívül.)
Vasárnap: Bibliai játékok. (Bérleten kívül.)

Az első népszerű hangverseny Aradon.

(Diákok a filharmonikusok zenés matinéjén.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, március 30

A cím maga különösnek tűnhet fel, mert hisz a filharmonikus koncertek népszerűségét a zsufolt házuk eléggé bizonyították az idén. S ha mégis kifejezetten népszerű hangverseny rendezésére is vállalkoztak a filharmonikusok a Kölcsey-egyesület égisze alatt, úgy ez csupán a nagyvárosok mintájára történt, hogy a 40 filléres belépő mindenkinek lehetővé tegye az abszolút becsü zenei alkotások élvezését.

A vasárnapi első kísérlet azt bizonyítja, hogy igenis van szükség Aradon is olcsó hangversenyekre is, nemcsak a drágákra. Minden reklám nélkül is megteltek az erkélyek a leányiskolák növendékeivel s a földszint is kétharmad résznyire megtelt a fiúiskolák növendékeivel s más hallgatósággal. Okosan cselekesznek a filharmonikusok, hogy már a fiatal generációt hozzászoktatják a zenéhez, mint kultúr-szükséglethez. Ha vásári időben, többféle sportesemény napján ennyi embert össze tud hozni a zene szeretete, úgy kedvezőbb időben egy kis reklámmal szűk lesz a kultúrpalota nagyterme.

Bár a hallgatóság legnagyobb része még egyáltalán nem volt ezelőtt koncerten, hamar felmelegedett. Zajosan megtapsolt minden számot, sőt egyet meg is ismételtetett. De nem is csoda. Csupa kedves darab szerepelt a műsoron. Először Fényes Dezső, a Kölcsey-egyesület alelnöke lendületes szavakban juttatta kifejezésre a nap jelentőségét. Utána 5 darabot játszottak a filharmonikusok Zellner Sándor karnagy elismert vezetésével, Mihalovik

Királyhalmusza után Beethoven balletzenéjét, a Prometheus nyitányt, Schubert bájos csonka szimfóniájának első tételét — a koncert egyetlen klasszikus számát —, majd Forsten hangulatos svéd darabjait, melyeknek egyikét a hárfaszóval meg kellett újránizni s végül Wagner Lohengrinjából a III. felvonás előjátékát játszották.

A lelkes publikum azzal a sajnálkozó kívánsággal távozott, hogy bár még többet játszottak volna. Végül elismerésünket kell kifejeznünk a filharmonikusoknak, kik ezidén — mint halljuk — mintegy 40 próbával 6 hangversenyt adtak minden más jutalom nélkül, mint az az erkölcsi siker, hogy Arad város zenekultúráját előbbre vihetik. Akik más városok zenei életét ismerik, vagy akik például a lékésabai közművelődési ház szobai megnyitóján a 14 főből álló új műkedvelő zenekart s annak a kezdet nehézségeivel küzdő munkáját a filharmonikusokéval összehasonlíthatják, tudják csak megérteni, mit proclukál ez a hasonló szerény kezdetből ily magasra emelkedett testület, mely jövőre fennállásának 25 éves jubileumát nagyobb zenei eseményekkel készül megünnepelni.

* Az Autonóm Katolikus kör és az Oltár egyesület előadása a színházban. Szombaton és vasárnap este 18-élőképből álló fényes színházi estet rendez a két egyesület, melynek résztvevői Arad előkelő társadalmának hölgyei és urai. Aradon még ilyen fényes és tökéletességgel műkedvelői előadást alig rendeztek. A vezetőség élén Lakatos Ottó dr. rendfőnök és Monay Ferenc dr. plébános, mindent elkövettek, hogy a célhoz méltó, valószínű ünnepi előadások legyenek. A rendezés nehéz munkáját Sima Dezső és Polgári Miklós tanárok vezetik és Máttermüller igazgató, aki egyszerűsággal a templomi énekkart is vezeti, biztosítja a fényes sikert. A próbák már régen folynak ma és ezután naponta a színházban tartanak próbákat, hogy az előadások minden tekintetben kiválóak legyenek. Jegyek ezen előadásokra naponta válthatók a színházi pénztárnál mérsékelt felemelt helyárak mellett. — Ezúton kéri a rendezőség a mélyen tisztelt bérletközösséget, mivel ezen előadások teljesen bérleten kívül kerülnek színre, jegyeiket mentől rövidebb idő alatt váltsák ki. Kéri a rendezőség a tisztelt szereplő hölgyeket és urakat, hogy kedden 31-én, szerdán, április 1-én délután fél 2 órakor, csütörtökön április 2-án és pénteken, április 3-án délelőtt fél 12 órakor a próbákban a színháznál jelenjenek meg. A próba az előadás sorrendjében kezdődik naponta, t. i. első képtől végig.

* A színház jelentései. A Kis király. Az idei szezon sok forró estje, pazar sikere fűződik A Kis királyhoz, amelynek úgy a zenéje, mint érdekes mesejü librettója mindig nagy-nagy tetszést arattak. Az eddigi előadásokon egytől-egyig az utolsó zugig megtelt a színház nézőtere s épen ez indította a színház igazgatóságát arra, hogy a Martos-Bakonyi-Kálmán-operettet keddre is műsorra tűzze ki.

A Tündérlaki lányok, Heltai Jenő vígjátéka, az idei szezon igazi nagy szenzációja szerdán kerül először színre az aradi színházban. A közönség érdeklődése is a legteljesebb mértékben fel van osigázva a darab iránt s ez érthető is, mert a színpadi művészet szempontjából nézve pompásan sikerült a Tündérlaki lányok. Három felvonáson át érdekesen, valóssággal érdekesítően bonyolódik a történet. Az előadás méltó lesz a Heltai-darabhoz; H. Harmath Józsa, Komjáthy Mici, Kiss Mariška, Nógrádi Malvin a női főszereplők, a férfiszerepeket pedig Szendrey Mihály és Delli játszik.

* Sherlock Holmes világhírű detektív mesterfogásairól készült felvétel az Uránia legközelebbi ujdonsága.

* Himző- és háziipar kiállítás a kultúrpalotában. Érdekes kiállítás lesz április 5. és 12-ike között a kultúrpalota kistermében. Urban Ivá báró főispán és neje védnöksége alatt 5-én nyílik meg az Aradhegyalja földmives asszonyaimak himző-háziipar kiállítása, mely a Hegyalja népének bámulatosan fejlett műveléséről tesz tanúságot. De bizonyosságát szolgál e kiállítás annak is, hogy a háziipar nemcsak megkönnyíti a földmives nép megélhetését, hanem megfelelő vezetés mellett művészi produktumokat hoz létre. A kiállításra kerülő anyagot megszemlélte Seemayer Vilibald dr. a Néprajzi Múzeum igazgatója, Acs L. tanár, múzeumiőr társaságában s az antik gyűjtemény műhízmések nagy részét lekötötte a Néprajzi Múzeum számára. A kiállításon szíveségtől a háziipari munkát vezető Neumann Hermané urné az érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást.

* Balla Frigyes újabb képe a Mücsarnokban. A Mücsarnok tavaszi tárlatának zsűrije elfogadta Balla Frigyes aradi festőművész Prosit című képét. A sikerült alkotás a művész leányát, Balla hajnit ábrázolja, amint mosolyogva kocciantani készül. A téli tárlaton — mint ismeretes — ugyancsak szerepelt az aradi festőművész egy képpel és ez az újabb siker fokozódó előretörését jelenti a fáradhatatlan Balla Frigyesnek.

* Nagy attrakciók bemutatója az Apollóban. (Saramos — Henny Parten.) Minden áradozás és díszlet nélkül konstataálni lehet, hogy az Apolló, amely mindenkor a kino technika legesodásabb produktumait mutatta be, a mai műsorával a legteljesebb elismerésre tarthat igényt. Két pompás szenzációja van az Apolló műsorának, két hatalmas slágere. Az egyik Henny Partennek, a németek világhírű mozi-starjának szereplése egy megkapóan szép drámában, a Sziv jogában. A másik nagy attrakció a Saramos, indiai dzsungeltörténet, amely igazán dicséret jelzőkre ragadja az embert. Egy dalias ólász hadnagy Indiába megy vadászni s közben hindufogságba esik. Ifju neje és kisleánya hiába várják vissza a szeretett családfőt; utra-kerekednek maguk, hogy felkutassák az eltűntet. A tengeri uton kigyulak a hajó s nagy-nagy bajjal menthetik meg az életüket. A mozi-realizmusnak dermesztően érdekes produkciója ez. A nagy gőzös szemünk előtt hamvad el s az utasok menekülése páratlanul szenzációs jelenet. Nagy szenvedések után találkozik a tiszt családjával és sikerül is megmenekülniök Saramosnak, a főnök szerelmes leányának minden intrikája dacára. Páratlanul megkapó látványt nyújt ez a pompás kép s a fő premier publikuma a legnagyobb elrasszással nyilatkozott a gyönyörű mozilátvárságról, amely az Apolló keddi műsora színre kerül.

* A tenorista. (Az Uránia új slág) tegnapi bemutató sajnos siker jegyében. A közönség meleg érdeklődéssel nagy tenorista sikereinek történetét érdeklődéssel szemlélte az idillt, mely egy fiatal leány szívét a nagy művészével egyesítette. S milyen őszinte érdeklődéssel nézte a művészt pályája szédületes magaslatain, ép oly őszinte volt a részvét, mikor a fényes karriernek vége szakadt. A fiatal asszony szívében ekkor sem változtak az érzelmek, de az alkohol romboló ördöge megmetelyezték a tenorista lelkét. Fokról-fokra züllik ez az ember és előttünk áll a pusztulás, a nyomor és a szegénység milder szennyével együtt. Érzí, hogy neki nincs má helye ezen a földön, menekülni is akar, de megakadályozzák, s ekkor bekövetkezik a mű

vészsors végzete, a geniek sorsa: elborul elméje. A telt ház biztos jel arra, hogy a közönség ma is nagy számmal fogja felkeresni a színházat, hogy ezt a filmet végignézze és élvezze.

* Jön az Orkán. A modern kinematográfia egyik legnagyobb alkotása, az Orkán, esütörtökön látható az Apollóban.

* Minden ügyvédnek, kereskedőnek és pénzügyintézetnek nélkülözhetetlen Nagy Ferenc „Az új magyar váltótörvényről megjelent könyve.” Kapható Kerpel Izsó könyvkereskedésében. Vidékre bérmentve.

* Az új sajtótörvény Kerpelnél kapható.

Grófnő és tisztiszolga szerelme.

(Egy izgalmas bűnpör.)

Távirati tudósítás.

San-Remó, március 30.

A közönség élénk emlékezetében van még az az affér, amelynek középpontjában Tiepolo olasz grófnő állott. A grófnő, mint ismeretes, meggyilkolta férjének, Ferruccio Oggioni herszaglieri kapitánynak tisztiszolgáját, akibe szerelmes volt. A San-Remo melletti kis Oneglia község törvényszéke ma kezdte a gyilkossági ügyet tárgyalni s a tárgyalásnak — mint tudósítónk jelenti — sok érdekes és pikáns részlete van.

A 27 éves grófnő, aki egyike az olasz arisztokrácia legünnepeltebb szépségének s aki a közhit szerint a legboldogabb házasságot élte, arra a kérdésre, hogy bűnösnek érzi-e magát, a következőket felelte:

— Nem! Azért öltem embert egy szerencsétlen pillanatban, hogy el ne szakítsam férjemtől s hogy ne kelljen gyermekeim előtt lesütönnöm szemem!

A vád ezzel szemben azt hangoztatja, hogy Tiepolo grófnő viszonyt folytatott a szolgálával s azért gyilkolta meg, mert a férfi zsarolta s leplezéssel fenyegette.

A tárgyaláson részletesen ismertették a november 8-iki gyilkosság történetét. Érdekes, hogy a meggyilkolt tisztiszolga Quintilio Polimanti unokaöccse Muni bolognai egyetemi tanárnak, akinek leánya, Linda és fia, Tullio, egy másik gyilkosság, a híres gróf Bonmartini ügy tetteseinek voltak. Quintilio Polimanti különben rendkívül magas, szép szöke fiú volt, kit az egész városban mint nagy nőcsábítót tartottak.

A tanúhallgatások során kiderült, hogy Polimanti az egész városban, a mészárosnál, a péntésnél, fűszeresnél, bajtársai között, szóval mindenütt, ahol megfordult, eldicsekedett asztalánál folytatott viszonyával s a leveleket, a leveleket, amit tőle kapott, még utcai leányok is mutogatta.

A grófnő elmondotta, hogy a gyilkosság reggelén a szolgál merényletet akart ellene elkövetni, nekirontott, átölelte s csókolni kezdte. Mikor látta, hogy Polimanti erélyes felszólítására sem hagyja abba támadását, s helyzetéből másképp nem szabadulhatott, akkor nyúlt a fegyverhez. Az ügyész ezzel szemben bebizonyította, hogy a védekezés nem állja meg helyét, mert a grófnőnek csak kiáltani kellett volna s rögtön segítségére siethettek volna.

A tárgyalás során egész csomó levelet olvastak fel, melyeket a grófnő intézett nyaralása alatt férje szolgáljához. A leveleket nővére címére küldte post-restant San Remoba, habár nővére sohasem volt ott. A levelek aláírása a követ-

kező volt: „mindig hű Mária”. Számtalanszor fordulnak elő a következő kitételek: „Vágyom utánad” „Ezerszer csókolak és ölelek.”

A tárgyalást holnap folytatják.

Az Akadémia Szekfü könyvéről.

(Volt-e Rákóczi-gyalázás. — Vita az összes ülésen. — Riedl Frigyes lemondása.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, március 30.

Szekfü Gyulának, a bécsi udvari könyvtár könyvtárosának Rákóczi-ról szóló híres könyvével, a mely a magyar tudományos és politikai világban szokatlanul nagy feltűnést keltett és két táborba osztotta tudományos életünk legkiválóbb képviselőit, ma foglalkozott végre az Akadémia is. A nevezetes könyv a Magyar Tudományos Akadémia kiadásában jelent meg s talán ez volt az egyik oka annak, hogy olyan nagy izgalom és viták jártak a nyomában. Az Akadémia mai összes ülésén, amelyen a Palermóban üdülő Berzeviczy Albert helyett Plósz Sándor titkos tanácsos elnököt, a folyó ügyek között eldugva szerepelt Szekfü könyvének ügye, mielőtt belekezdtek volna ennek tárgyalásába, felállott Heinrich Gusztáv az Akadémia főtitkára és az elnökség nevében a következő előterjesztést olvasta fel:

— A Magyar Tudományos Akadémia elnöksége egyetértésben a távollevő elnökkel indítatva érzi magát, hogy az Akadémiát egy kiadmány miatt ért támadásokkal szemben a következő nyilatkozatot tegye: Az Akadémia mindenekelőtt leghatározottabban visszautasítja azt a vádat, hogy azt a könyvet a magyar, vagy az osztrák kormány utasítására, vagy közbelépésére adta volna ki. Az Akadémia kiadványaiban soha más, mint tudományos célokat nem szolgál és nem vezeteti magát soha más tényező által. Ami Szekfü könyvét illeti, elismeri azt, hogy az nem egy tekintetben ellenvetésre nyújt alkalmat. A szerző a tárgyilagosság által vezetettve hűvösen kezel egy nemesszívű és fenkölt gondolkodású férfit, ki nem fölényes hangú tárgyalást érdemel. Az Akadémia szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a szerző hideg tárgyalásából a nagy fejedelem alakja fenségesen emelkedik ki mégis és közel áll szívéhez. De mint minden kiadmányért, ezért is viseljük a felelősséget. Az igazságnak megfelelőleg kijelentjük, hogy az Akadémia kiadmányai-val szemben alkalmazott eljárás ellenére Szekfü könyve nem lett hivatalosan megbirálva a könyvkiadó bizottság által, hanem annak előadója saját felelősségére adta ki, miután a szerző személyéről több kiváló tudós elismerően nyilatkozott. Ezért eltért attól a szokástól, mely szerint az Akadémia kiadványait, sőt a legjelesebb idegen írók fordításait a könyvkiadó bizottság felülvizsgálja. Szekfü műve a nyár elején került az előadóhoz, aki a nyári szünet végét bevárni nem akarta és a könyvet kiadta saját felelősségére.

Nagy figyelemmel hallgatták végig az elnökségi propositiót az Akadémia tagjai, akik közül csupán Ballagi Aladár és Apponyi Albert gróf képviselték a Szekfü-ellenes álláspontot. Ballagi nagy beszédre készült, amelyben erős támadásban akarta részesíteni az Akadémiát a Szekfü-könyv kiadásáért és így meglepődve értesült az elnökségi propositióban foglalt kijelentésekről, melyek részben az ő véleményének is igazat adnak s így feleslegessé

teszik a támadást. Ballagi azért mégis felszólt és azt indítványozta, hogy a könyvet tegyék át a II. osztályhoz, hogy az nyilvános ülésen vitassa meg.

Már Ballagi felszólalása közben nagyon izgatott volt a hangulat a teremben s az izgatottság csak növekedett, amikor felállott Apponyi Albert gróf s a következő indítványt tette:

— Minthogy az Akadémia elismeri, hogy nem az ő elhatározásából jelent meg a könyv, tehát nem is az Akadémia kiadványa, hanem a könyvkiadói előadóé, jelentse ki az Akadémia, hogy nem vállal közösséget a könyvvel

Apponyi szavait nagy lármával követte és maga az Akadémia főtitkára, Heinrich Gusztáv kiáltotta feléje:

— Ez nem parlament, ez tudományos fórum.

Sebestyén Gyula muzeumőr jelentette ki ezután, hogy bár Szekfü könyve neki sem tetszik, megnyugszik a kérdés olyan elintézésében, mint amelyet az elnökség ajánl.

Általános érdeklődés mellett kezdett ezután beszélni Riedl Frigyes, a könyvkiadó bizottság előadója. Mindenekelőtt kijelentette, hogy saját felelősségére vállalta a könyv kinyomatását, majd védelmébe vette Szekfü-t és súlyos érvekkel bizonyította, mennyire tarthatatlanok azok a vádak, amelyeket könyve ellen felhoznak. Riedl beszéde közben folyton Apponyi felé fordult és mintegy tudomásul sem véve a többiek jelenlétét, kizárólag vele polemizált, neki beszélt Az Akadémia többi tagjai nagy zugással fogadták ezt a beszédmodort, különböző közbekiáltások hangzottak el, sokan ezt kiáltották:

— Ez nem parlament, itt nem személyekhez, hanem az Akadémiához kell szólni.

A tagok tiltakozása oly nagy volt már Riedl beszédmodora ellen, hogy végül az elnök Plósz Sándor is figyelmeztette, hogy ne személyekkel polemizáljon, hanem az Akadémiához szóljon.

Riedl az elnök közbeszólása után csakhamar befejezte beszédét, amelynek végén kijelentette, hogy levonja az ügy konzekvenciáit és a könyvkiadó bizottság előadói tisztségéről ezennel lemond.

Többen felszóltak még ezután a kérdéshez, így Angyal Dávid, valamint természettudósok is, többek között Mágócsy-Dietz Sándor.

Az elnök feltette a kérdést, kik fogadják el az elnökség propositióját, kik Apponyiét és kik Ballagiét. A többség az elnökség indítványát fogadta el, az ellenpróbánál csak Apponyi és Ballagi állottak fel.

Bánóczy József jelentette ezután, hogy az ideai Karácsonyi-pályázatra 34 pályamű érkezett be, de a bíráló-bizottság egyet sem talált a díjra érdemesnek s ezzel az izgalmas ülés este fél kilenckor véget ért.

GYÁSZROVAT.

Halálozás. Frits Róbert nyugalmazott ítélőtáblai tanácselnök március 29-én Budapesten elhunyt. A régóta betegeskedő hetvenkilenc éves tanácselnökben Frits Lajos nyugalmazott aradi királyi járásbíró testvérét vesztette el. Frits Róbertet március 31-én délután 3 órakor temetik Budapesten a Fehérvári-ut 27. számú házból.

Özvegy Schösz Ferencné született Haverla Irma március 30-án 65 éves korában elhunyt Aradon. Temetése a Lipót-utca 8a számú házból április elsején délután négy órakor lesz. Elhunytát két fián Schösz Arturon és Schösz Lajoson kívül nagy rokonság gyászolja.

HIREK.

Aradmegyei áradások.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 30.

Az utóbbi napok esőzése következtében, amint megirtuk, a Maros több helyütt megáradt. Az aradi folyammérnökséghez beérkezett jelentések szerint a legtöbb helyen ma apadás állott be és árvízveszedelem sehol sem fenyeget. Erdélyben csak Gyulafehérvárott volt kisebb vízemelkedés, míg a legtöbb helyen a víz-állás változatlan maradt. Soborsinban és Radnán jelentékeny volt az apadás, Aradon pedig a tegnapi kétszázötvenkét centiméterrel szemben ma már plusz felett csak százötvennégy centiméteren állott a víz, tehát több mint egy félméterrel apadt. Makóról, hova a tegnapi ár ma érkezett, kisebb emelkedést jelentettek.

A Csermő község határában folyó Tőz pár nap óta folyton emelkedik. Eddig körülbelül nyolcvanezer katasztrális hold szántóföldet öntött el az ár, mely a Fehér Körös folytonos emelkedése következtében ma elérte a maximumát. A víz egy méternél jóval magasabbra emelkedett és ma délután a mélyebben fekvő tanyákat és a község egy részét is elöntötte. Az árvíz a környék uradalmaiban és a kisebb gazdaságokban nagy károkat okozott és az őszi vetést teljesen elpusztította. Az ár egyre nő és nagyobb veszedelemtől tartanak. Itt említjük meg, hogy az arad-hegyaljai vasutak az árvíz által megrongált vonalait kijavította és tegnap délután a közlekedés mindenütt helyre állt.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Erős éjjeli lehűléssel tulnyomóan száraz idő várható. — Sürgöny-prognózis: Éjjeli fagy.

— A király husvétja. Bécsből jelentik: Többször fölmerült már az a hír, hogy ő felsége tavasszal Budapestre megy. Ezt a feltevést valószínűvé teszi az a körülmény, hogy április második felében összeülnek a delegációk és a király ilyenkor trónbeszédet mond. A husvét-i ünnepeket a wallseei kastélyban, Ferencz Szalvátor főherceg családja körében tölti az uralkodó. Ferencz Szalvátor és Mária Valéria, akik karácsony óta családjukkal a schönbrunni kastélyban laktak, ma költöztek át Wallseebe. Őfelsége nagycsüdtörtökön utazik Wallseebe és husvét hétfőjén este tér vissza Schönbrunnba. Mint hírlik, a király április utolsó hetében Budapestre utazik.

— Katonatisztek helye a színházban. Budapestről jelentik: A felsőbb katonai hatóságok most egymásután bocsájtják ki a rendeleteket, amelyek a katonatisztek magánéletével foglalkoznak. A karon fogva járás, a hasított szoknya elleni rendeletek után a katonatisztek színházbajárását szabályozza egy új rendelet, amelyet most kaptak meg „bizalmas” jelzéssel az összes hadtestparancsnokságok. A rendelet mindenekelőtt utal arra, hogy többször megtörténik, hogy katonatisztek a földszint utolsó sorában, vagy az emeleten foglalnak helyet. Miután a tisztikarnak reprezentálnia kell, — mondja a rendelet — ez nem engedhető meg sem színházban, sem hangversenyen, sem más szórakozóhelyen nem szabad a katonatiszteknek az utolsó sorokban helyet foglalnia. A katonatiszteknek színházban csak az I.—VIII. sorban szabad ülni. Emeleten csak a páholyokat, illetve a páholyüléseket használhatják a katonatisztek. Ha a színházban a szöllén megtöltik az első sort, akkor a katonatisztek kötelesek elsőrendű támlásszékjegyeket váltani. A rendelet rámutat arra is, hogy ha a színházban a wieni színházak mintájára külön állóhelyek vannak tiszték számára, ott ezeket az állóhelyeket is lehet használni.

— Tüntetés a monarchia ellen. Bukarestből jelentik: A román kulturiga vasárnap délutánra gyűlést hirdetett, melynek napirendjén a magyarországi románok politikai helyzete szerepelt. Ott volt a gyűlésen a dákorománység minden vezérférfia. Elsőnek Bogdán Miklós, a kulturiga titkára beszélt a bukovinai románok helyzetéről. Utánna Antonescu Emil egyetemi tanár beszélt és az erdélyi románok viszonyait ismertette. Támadta a magyar kormányt és azt fejtegette, hogy Ausztria nem érti történelmi hivatását és nem bírja megtörni a magyarokat. Intette Romániát, hogy ne maradjon szövetségben a monarchiával, mely vulkánon pihen. Meg kell menteni az erdélyi románokat. — Ezzel végződött az izgató román beszéd, mely után még több nyugalmazott katona és tanár szószólt. A gyűlés végén határozati javaslatot fogadtak el, hogy megigérik a magyarországi románoknak, a szabad királyság románjainak teljes támogatását. Gyűlés után lelkes tüntetés volt az orosz követség előtt, hol a román nemzeti himnuszt énekeltek. Tüntetni akartak az osztrák-magyar követség előtt is, ezt azonban a rendőrség megakadályozta.

— Utcák új számozása és elnevezése. A közlekedési bizottság, mint azt megirtuk, azt javasolta a tanácsnak, hogy ha az egész város területén nem is hajtja egyszerre végre a házak új számozását, legalább szüntesse meg ott az anomáliákat, ahol azok napról-napra, nemcsak bosszankodást, de sokszor a lakók anyagi károsodását is okozza. A tanács ma tartott ülésében elrendelte, hogy a Flórián-, Kápolna-, Perényi és Karolina-utcák házainak új megjelölését az adóhivatal hajtsa végre és egyidejűleg elrendelte, hogy a pénzügyi palota és a vármegyeháza közti sikátor Megye-utcának, a Kneffel és Holländer telken létesült utca Kistaludy, a munkásházaknál keletkezett utcák Reviczky Gyula és Ocskay László nevére, a Fodor és Reisinger cég telepén Náray Imre, a Gutzjahr telken létesült utcák Kővér Gábor, Irányi Dániel, Bakács Tamás, Bezeredy, Tinódy és Klapka nevére neveztesse el. A házzámtáblákon az utca neveket is feltüntetik, az utcajelző táblákon pedig a két utca keresztezése közé eső házak számait.

— A vásár meghosszabbítása ellen. Az aradi tavaszi vásárra jött elárusítók egy része kérelmet intézett a városi tanácshoz, hogy az esőzés miatt elrontott országos vásárnak április 4-éig leendő meghosszabbítása iránt tegyen fölterjesztést a kereskedelmi miniszterhez. Vargassy Lajos polgármester a kérelem ügyében az aradi kereskedelmi és iparkamarához fordult véleményért. A kérelem hírére az aradi Andrassy- és Szabadság téri kereskedők mintegy hatvan aláírással ellátott beadványt intéztek a kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez, amelyben a vásár meghosszabbítása ellen tiltakoznak és a vásárosok kérésének elutasítását kérik. Az aradi kereskedők hivatkoznak arra, hogy a vásár meghosszabbítása ép a husvét előtti időre és április első napjaira esnék és így a legforgalmasabb üzleti időben rontaná meg a helybeli üzletek forgalmát a vásárosok konkurenciája.

— Házasság. Fischer Izidor dr. április 5-én vasárnap délelőtt tartja esküvőjét Ujpesten az izraelita templomban Bergsmann Mivel, Bergsmann Samu és neje leányával.

— A tábornok halála. Párisból jelentik: A rocherellesi lovaglótéren Rondoni tábornok lováról lebukott. A tábornokot a lovaglótérről elszállították és súlyos sérüléseibe csakhamar behalt.

— Eljegyzés. Popper Sándor dr. ügyvéd és Werner Gitta jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Keresnek egy Csáky grófnét. A hivatalos lap szürke körözései, árverési hirdetései és idézései között egy érdekes felhívás bujik meg: a nagyváradi törvényszék szólítja fel ebben az ismeretlen tartózkodású gróf Csáky Györgynét, hogy jelentkezék, mert váltópereket indítottak ellene és ha nem jelentkezik, mint ismeretlen tartózkodású részére, ügygondnokot fognak kirendeelni. Az idézés előzményei érdekesek. A grófné Zámory-leány, anyja pedig Beöthy Ödönnek a leánya volt és így a keresett grófné Bihar híres követének unokája. Beöthy Ödön a negyvenes években a szabadelvű ellenzék egyik leghíresebb és legnépszerűbb vezére volt, ő hirdette először a teljes vallásszabadságot és sajtószabadságot. A szabadságharc alatt Beöthy Ödön kormánybiztos volt, Világos után emigrált, az abszolút uralom in effigie halálra is ítélte. Külföldön neveltette gyermekeit: Akost, az ellenzék későbbi vezéralakját, legtanultabb tagját s szószókat és Zámorynét, akinek leánya a keresett grófné. A grófné a Beöthy Ödön teljes vagyonát örökölte, minthogy nagybátyja, Akos örökös nélkül halt meg és anyjának is egyetlen gyermeke volt. Ez a vagyon a két marjai uradalom volt. Elsőrangú, drága és tehermentes tizenöt ezer hold föld, sőt ezenfelül több bérház s tetemes értékű papir s készpénzvagyon is. A grófné, aki állandóan Bécsben él, alaposan eladósodott. Több, mint kétszáz ezer koronára porlik most is, mert a birtokot azóta nagyon megterhelte. Ez a története e szokatlan hirdetésnek.

— Százhuszonöt ezer korona — egy leányért. Budapestről jelentik: Sok sötétszínű riport jelent már meg Oroszországba szakadt magyar artista leányokról a magyar lapokban. Fábian Ferenczy Margit azok közé az „eladott leányok” közé tartozik, akik a szerencsésjüket találták meg Oroszországban. A fiatal, feltűnően szép leány először a Casino de Parisban működött, hol táncolt, hol énekelt, itt nem tudott érvényesülni, alig-alig, hogy megélhetett. A szép leányt Fábian Kornélia, a Nagy Endre kabaré és a Fővárosi Orfeum volt művésznője, — akinek Fábian Ferenczy Margit az unokahuga, — elvitte magával két ízben Párisba, legutóbb meg Szentpétervárra utazott vele szerencsét próbálni. A tél elején a Villa Rodéban kapott szerződést hat hétre. Innen Varsóba utazott egy varietébe. Alig töltött ott három napot, már megösmékedett egy dúsgazdag varsói lengyel istállótulajdonossal, aki szerelmes lett bele. Rövid tárgyalás után a fiatal leány, aki ártatlanságát a mulatóhelyek világában is saigoru és rideg üzleti számításal őrizte, megállapodott a lengyellel, hogy barátnője lesz 50.000 rubel, azaz 125000 korona készpénz ellenében. A lengyel ur bankban deponálta a pénzt — és elutazott Margitkával Nizzába, ahol most élnek mézeshegyeiket. A lengyel ur nevét a magyar turf-közönség körében is igen jól ismerik.

— A pápa betegsége. Berlinből jelentik: A Berlini Tageblatt római tudósítója jelentik, pápa azokra a személyekre, akik a legutóbbi időben kihallgatáson voltak nála, nagyon moru benyomást tett. A pápa kedélyhangulata aggasztó. Régi vidámsága teljesen eltűnt. Mig azelőtt a kihallgatások alkalmával többé-kevésbé élénken társalgott vendégeivel, most teljesen szentvtelen és közömbös. Nem nyújtja kezét kézsókra, mint azelőtt, egész lénye fáradt és ha beszél, akkor bágyadt, monoton hangon.

— Elfogták Cataraut? Bécsből jelentik: Eddig meg nem erősített hír szerint Cataraut Konstantinápolyban elfogták. Ugyanez a hírforrás közli, hogy a török kormány nem akarja a merénylőt kiszolgáltatni, mivel tettének politikai okai vannak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Vásárosok gyűlése. Az országos vásárra Aradra gyűlt vásári kereskedők...

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Fővárosi közlöny.

Budapest, március 30.

Készáru.

Kínálat, vételredev kielégítő, 25 ezer mm 10 fillérral magasabb.

Határidő.

Table with columns: Déli szárlat, 1 órai szárlat, Buza 1914. áprilisra, Buza 1914. májusra, etc.

Budapesti értéktőzsde (március 30.)

Table listing various bank and exchange rates: Oestrák hitel, Magyar hitel, 4% koronajáradék, etc.

Bécsi értéktőzsde (március 30.)

Table listing exchange rates for Vienna: Oestrák hitel, Magyar hitel, Oestrák-magyar államv., etc.

A Temesvári Lloydársulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése. (Arak 100 kilogrammonként koronában.)

Felolós szerkesztő: Rudnyánszky Endre.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1914. évi március 31-én:

B) Bérlet B) Bérlet

A kis király.

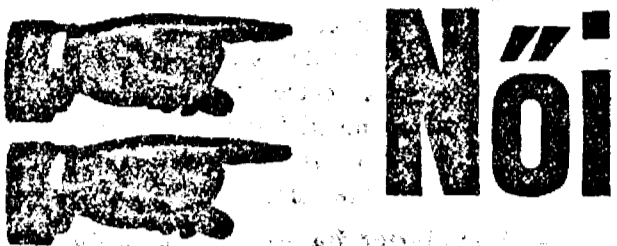
Operette 3 felvonásban. Irta: Bakonyi Károly és Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Kálmán Imre. Karnagy: Tilger. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Table listing names and roles: A kis király Barics Gy., Montbrison Várnay Jenő, Montarini Patakj V., Zozo, ballerina Diósy Nusi, Huck Győző A., Lancelott Ocskay M.

György

Menyhért és Társa

Női Felöltők

áruháza Arad, Andrassy-tér 8. szám. (A Minorita templom bejáratával szemben.)

Legujabb tavaszi ujdonságaink u. m.:

- Angol felöltők
Divat köpenyek
Selyem és brochee köpenyek
Angol kostumeok
Leány kostumeok
Divat aljak
Blouseok és Pongyolák
teljes választékban megérkeztek. 1164

Szabott ár! Telefon 8-55.

A tisztviselők és katonatisztek bevásárlási r. t. szerződéses szállítója.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága

Nusikánk

elhunyta alkalmával gyászszertartásán résztvettek, kik koszorúk, csokrok és virágok ajándékozásával ravatalát elhalmozták...

Hermann család.

Alulírottak a maguk, valamint számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejthetetlen jó édes anya, anyós, nagyanya, sógornő, rokon és jóbarát

özv. Schósz Ferencné

szül. Haverla Irma,

f. évi március hó 30-án d. u. 4 órakor, életének 65-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. évi április hó 1-én délután 4 órakor fognak a Lipót-utca 8d. számú saját házából a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért április hó 2-án délelőtt 10 órakor fog a főtiszt. Minoriták szentegyházában az egek Urának bemutatattani.

Nyugodjék csendesen!

Arad, 1914. évi március hó 30-án.

Schósz Arthur, Schósz Lajos, gyermekei. Schósz Arthorné szül. Riedl Gizella, Schósz Lajosné szül. Petruska Célia, menyei. Schósz Lea, Schósz Nóra, Schósz Irma, Schósz Ferike, unokái. Özv. Haverla Lajosné szül. Radocsay Eleonora, sógornője. Özv. Riedl Ferencné, nászasszonya.

Varga Imre, első temetés rendező-intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal 37. Éjjeli szolgálati telefon 738.

Vidáman üdvözljük az első bimbót

s a természet őseredeti szeretete kiüzi az embert a házak tömkelegéből. Úgyelni kellene azonban rá, hogy ne csak megfelelően öltözködjünk ilyenkor...

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Frondorfi alkálikus természetes savanyuvíz

Bor, pezsgőhöz legjobb ital mindenütt kapható. 6437

Dr. Velicsek-féle Sanatorium Boksánbánya.

Physikális diätetikus gyógyintézet Krassó-Szőrény vármegyében.

Kitűnő gyógyeredménynek mindentféle Idegbajoknál, a gyomor-, bél-, máj-, hólyag- és a légutak bántalmainál, csúsz, köszvény és cukroshugyárnál, vérszegénység és következményes bántalmaknál, belső női bajok és nemi bántalmaknál; Scrophulosisnál.

Légsátrak!

Penzió!

Prospektus!

FOG- lőmések, aranyból, platina, arany
és ezüst, amalgamból és a fog
színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok
szájpadlás nélkül aranyból, pla-
tinából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérlé-
tése és hibás fogsorok átalakí-
tása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönbön Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint
assistentus működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a
legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

TELEFON: 10-11. SZÁM. 1025 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

„Pallas” Nyugdíj-, Élet- és Katonai Biztosító Részvénytársaság

Alapított 1842-ben.

Részvénytőke 10-8 millió.

A „KÖLNI VISZONTBIZTOSÍTÓ TARSASÁG” társaságátossága mellett

Aradi Főügynöksége:

MICK és UNGÁR, József főherceg-ut 1. sz., II. em.

Mielőtt biztosítást köt, feltétlen kérjen ajánlatot. — Vidéki
képviselők magas jutalék mellett felvétetnek. 1998

3800 bolgár

100 évnél idősebb! E balkán
nép ke-
ménysege és ezen magas életkoruk
teljes erőben való elérése titka: a

„YOGHURT.”

Ez egy tejből készülő, rendkívül táperejű
étel, mely a szervezetre csodálatos erősítő
és gyógyító hatással van; nagyon egyszerű a készítése, amellyel rop-
pant olcsó, mert házilag előállítható tiszta tejből. — Irjon azonnal egy leve-
lezőlapot **BAUMANN tejgazdasága, Nagyszeben 2.** címre és in-
gyen kapja meg „A YOGHURT jelentősége mint táp- és gyógyszer” című
füzetet. — Azonkívül kap 5 phiola „Baumann-féle YOGHURT-ferment”-et
(elegendő 5 liter Yoghurt előállítására) és utasítást a bolgár Yoghurt ké-
szítéséhez, ha 1 korona 60 fillert is beküld bélyegeken vagy postautal-
ványon. 9409

**Nagymennyiségű
maculatura eladó.**

Magyar királyi államvasutak Igazgatóság.

73153—1914. szám.

**„A.”
Pályázati hirdetmény.**

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1915. évben,
esetleg 1916-1917. években szükséges üzifa szállításának biztosítását
őhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi április hó 28-án déli 12 óráig
beterjesztendők, a banatpénz pedig folyó évi április hó 27. déli 12
óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, valamint a szüksé-
ges mennyiségeket feltüntető ajánlati űrlapok, a magyar királyi
államvasutak anyag és leltárbeszerzési osztályánál (Budapest, VI.
Andrássy-ut 73 sz.) megtekinthetők és ugyanott díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1914. évi március havában.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjazatik)

**Ha szép, divatos ernyőt, vagy eredeti
francia fűzőt kíván venni, úgy keresse fel**

NASSAN R.

ernyő- és fűző-különlegességi üzletét

Arad, Szabadság-tér 19. alatt,

ahol **javitások** és **áthuzások** is a leggyorsab-
ban és legjutányosabban, szakszerűen eszközöltetnek.

**Női-kalap
ujjdonságok**

bebizonyítható eredeti párisi modellek, legújabb
kalapdiszek óriási választékban megérkeztek.
Olcsóbb mint bárhol. Tessék a cégre ügyelni.

KALAP BAZÁR

kizárólag Arad, Deák Ferenc-utca 8. szám.

1863—1914. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő VIII. fizetési osztályba sorozott évi 8600 kor. fizetés és 1040 kor. lakbérrel javadalmazott mérnöki állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat kik ez állást elnyerni óhajtják szak-képzettségüket igazoló okmányaikkal és netán máshol eltöltött szolgálati idejüket igazoló bizonyítványikkal felszerelt pályázati kérelmeket Báro Urbán Iván Arad sz. kir. város főispánjához címezve hivatalomba folyó év április hó 10-ig nyújtásuk be.

As állás főispáni kinevezéssel fog betölteni.

Varjassy,
polgármester.

5—1914. alapít. b. sz.

Pályázati hirdetmény.

A néhai Weitzer János arad városi jótékony és közcélú alapítványról alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminister ur által 36888—1912. szám alatt jóváhagyott alapító levél 3. §. A) csoport 3-ik pontja alatt megjelölt 2400 (kettőezer négyszáz) koronás segélyösszegeből létesített:

a) Két egyenként 600 (Hatszáz) koronás tanulmányi utazásra és b) Három egyenként 400 (Négy-száz) koronás ipariszkolát, vagy technikai szakintézet látogatására szolgáló segélyösszeg elnyerése iránt nyilvános pályázatot írunk ki.

Ezen segélyek elnyeréséért pályázhatnak oly vagyontalan aradi polgárok fia gyermekei, kik egyrészt ipariszkolát, vagy technikai szakintézetet szándékoznak látogatni másrészt akik ipari és technikai képzettségük tökéletesítése érdekében tanulmányi utazásokat szándékoznak tenni.

A pályázati kérvények folyó év április hó 15- (tizenöt)-ig városunk polgármesteréhez, mint a Weitzer János jótékony alapítványi bizottság elnökéhez adandó be.

Kérvényezők tartoznak igazolni:

a) hogy aradi lakos szülőktől származnak, nem téven külömb-séget, hogy a szülők élnek-e, vagy elhaltak.

b) hogy ugy maguk, mint szüleik amennyiben élnek vagyontalanok,

c) hogy kedvező iparúzó, vagy kedvező ipari munkások.

d) kötelesek kérvényükben megjelölni, hogy mely iskolában, gyárban, vagy műhelyben óhajtják képzettségüket tökéletesbíteni s igazolni, hogy felvételük a megjelölt helyen biztosítva van.

e) kötelesek az előképzettségüket igazoló bizonyítványt, továbbá f) születési; g) erkölcsi bizonyítványt bemutatni.

h) kötelesek kérvényükben kijelenteni hogy tanulmányaik befejezése után ipari tevékenységüket Magyarországon területén fogják folytatni.

A fenti segélyek elnyerése után a segélyezettek kötelesek iskolai, vagy munkaadói bizonyítvánnyal igazolni, hogy a tanulmányaikat tényleg megkezdték, folytatják és kötelesek tanulmányaikról s tapasztalataikról a Weitzer János alapítványi bizottságnak időnként jelentést tenni.

A 19009—462—1912. egy. számú határozattal megalakított Weitzer János jótékony és közcélú alapítványi bizottságnak 1914. évi február hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Angel
alapítványi bizottsági
jegyző.

Ő Cs. Kir. Fensége József Főherceg udvari szállítója.

Szabó Albert

ARAD, Andrassy-tér 16.

Városi és megyei telefon 239.

Nikotinmentes dohány-
árak és különlegességekLegolcsóbb és legna-
gyobb raktárÜveg, porcellán, lámpa, mennyas-
szonyi kelengye, nászajándék, kony-
hafelszerelés, vendéglői- és kávéházi-
berendezések.

Mélyen leszállított árak:

Vizkészlet 1 korsó 6 pohárral ...	1.50
Borkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.40
Likörkészlet 1 palack 6 pohárral ...	1.—
12 drb vizes pohár csiszolt üveg ...	1.40
12 „ boros pohár „ „ ...	1.20
12 „ likörös pohár „ „ ...	1.20
1 felszolgáló állvány 6 tányérral ...	1.20
1 cukortartó	—40
1 felszolgáló tál 6 tányérral mély v. lapos	1.20

Porcellán edény, kárls-
bádi gyártmány

6 pár finom színes kávé- v. tea- csésze	3.—
6 személyes kávé- vagy teás-kész- let modern forma aranyozva és festve	7.50
6 személyes étkező-készlet 26 drb csodaszép forma aranyozva és festve	14.50
1 remek szép angol mosdókészlet diszesen festve	9.—
1 legújabb divatu porcellán mosdó- készlet aranyozva és diszesen festve	14.—
1 majolika tészta-tál 6 tányérral diszesen festve	3.—

Alpaca evőeszközök eredeti gyári
árjegyzék szerint.

Nagy választék villany- és légszesz-
csillárokból. — Legjobb minőségű
Wolfram izzólámpák.

Képkerekezések a legújabb kivitel-
ben gyorsan készíttetnek.

Legnagyobb épület üvegezési vál-
lalat.

Megérkeztek a legjobb, legújabb
kivitelű

Jégszekrények.

הודעה

Ajánlok husvétii

orthodox kóser tokaji
borokat, továbbá legjobb
6-szilvórtumot nagyban és
kicsinyben legjutányosabb árak-
ban, valamint mindennemű
friss izletes husvétii
felvágottakat nagy választék-
ban. Szíves rendeléseket
kérek. Kiváló tisztelettel

őzv. Krauszmann Sománé

kóser vendéglője 2121

Arad, Asztalos Sándor utca 9.

Alulirt helyen kiadó

2 szobás udvari szép lakás,
a konyhában vízvezetékkel

május hó 1-ére vagy azonnalra.

A vasut közelében eladó

égetett téglá, malternek való
homok és egy homok bányá

Flórián-u. 6B. sz. 3 ik ajtó.

57—1914. végrb. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. c. 102. §-értelmé-
ben ezennel közhírré teszi, hogy a
temesvári kir. törvényszéknek
1913. évi 26130. számú végzése
következtében Dr. Crisan Aurél
ügyvéd által képviselt Ujarad és
vidéke népbank javára 4000 kor.
jár. erejéig 1913. évi szeptember
hó 17-én foganatosított kielégítési
végrehajtás után lefoglalt és 13176
koronára becsült következő ingó-
ságok u. m. pénzeszközök, liszt,
butorok, sertések, lovak, gazdasági
gépek és felszerelések, tehének és
egyéb ingóságok nyilvános árve-
résen eladottnak.

Mely árverésnek az ujaradi kir.
járásbíróság 1913. évi V. 251/3.
számú végzése folytán 4000 kor.
tökekövetelés, ennek 1913. évi ju-
lius hó 23 napjától járó 6% kamatai,
1/3% váltódíj és eddig összesen
846 kor. 20 fill.-ben bíróság már
megállapított költségek erejéig,
Argyakuton adósk lakásán és
a széptalul pusztán leendő meg-
tartására 1914. évi április hó 18-
napjának délelőtti 9 órája hí-
térőidőül kiúzetik és ahhoz
venni szándékozik ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok az 1881.
évi LX. törvénycikk 107. és 108.
§-ai értelmében készpénzfizetés
mellett, a legtöbbet ígérőnek,
szükség esetén pecsáron alul is el-
fognak adani.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglalták és ezekre kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §-ér-
telmében erek javára is elrendeltetik.
Kelt Ujarad, 1914. évi március
hó 27. napján.

Gémesi Béla
kir. bír. végrehajtó.

2177

Új gyár! Telefon 820. Új gyár!
Első Aradi Orthodox Köser **szalámi-gyár**
ARAD, Boros Béni-tér II. szám.
 törvényileg bej. cég.
 Sürgőnycim: **Szalámi-gyár Arad.**
 Rendeléseket szalámi, tormás virstli és sonkafélékben prompt házhoz szállítással legolcsóbban teljesít.
 Vidéki viszontelárusítók kerestetnek. 1511

Dózsa Tüzifatelepen

Jól ölezt mindenrendű tűzifa és elsőrendű szőlőkaró jutányosan kapható:

821

Radnai-ut 11. sz.
Telefon: 837.

Kalmár József
 villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
 Telefon 242. Telefon 247.

Ajánlja
 költözködők figyelmébe
 villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden a szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:
 Villanyos csillárokat, villanyos főszedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajstító vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikket. 481

Románajku

aradmegyei községben egy régi, jömeneteli

vegyeskereskedés és korcsmaüzlet házzal

együtt, haláleset folytán, előnyös feltételekkel

eladó.

2158

Tudakozódni lehet:

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodájában Arad, Zrinyi-utca 4.c. — Telefon 961.

Nagymennyiségű maculatura eladó.

Gyümölcsfát,
 Rózsát,
 Diszcserjét,
 Fenyőt

2069

és mindenféle faiskolai valamint kertészeti terméket szállít

szatmári Szabó István
 faiskola és kertészete
 Pankota. Árlap ingyen.

Kereken kijelentem, hogy az

és **PUCH** kerékpárok, u. m. **PAFF** varrógépek csak

HAMMER VILMOS
 műszerésznél kaphatók, Szabadság-tér 5-6. Telefon 96. — **TEMESVÁR** Erzsébetváros, Hunyadi-ut 14. szám. 1891

Értesítés.

Van szerencsém ház- és földbirtokra a legmagasabb összegig az alábbi feltételek mellett

kölcsönt

főljánlani és pedig:

15 évre tőke és kamat 100 korona után évente 10.18
 18 évre tőke és kamat 100 korona után évente 9.10
 23 évre tőke és kamat 100 korona után évente 7.96
 32 évre tőke és kamat 100 korona után évente 6.99
 50 évre tőke és kamat 100 korona után évente 6.30

Megbízások pontosan teljesítetnek.

Tisztelettel

Klein József

mint a nagyszabeni általános tkp. egyedüli képviselője 1687
 Arad, Erzsébet királyné-körút 5. szám.

Telefon 598.
Költözködők figyelmébe.
 Ajánljuk nagy választéku jól berendezett modern villanycsil-lárainkat, ugyszintén elvállalunk villamos és gázcsillárok átszerelését leggyorsabban és legjutányosabban. Szíves megkereséseket kérünk:

Pálinkás Lajos és Társa
 villanyműszerészek 1901
 Arad, Deák Ferenc-utca 7.

Veszek

vagy más tárgyakra átcserelek: zálogcédlakat, tört aranyat és ezüstöt, gyémántot és briliáns tárgyakat

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
 Weitzer J.-utca, Minorita-palota
 Telefon 438. szám. 2038

Arad legnagyobb óra- és ékszer-raktára. Olcsó bevásárlási forrás.

Mondották már...

egy pár százan, hogy a legjobb minőségű és legtartósabb

férfi-, női- és gyermekcipőket csakis az

„Aradi Cipőtermelő-szövetkezet”

Szabadság-tér 14. sz.
 alatti üzletében lehet beszerezni, ahol aradi cipészek által készített cipők nagy raktára van.

Megrendelések és javítások azonnal elkészítetnek. 2116
 Olcsó árak! Figyelmes kiszolgálás!

Allandó

Auto-Sofför

kiképző tanfolyam. Mérsékelt díjazás.

Biztos siker!

Urak, valamint hölgyek részére. 1838

Tichy Testvérek

auto-garage

Temesvár Belváros
 Liget-ut 4. szám alatt.

Telefon: 11-26. és 7-84

A legjobb minőségű bor és csemege faju, dus gyökerzetű

szőlő-oltvány

valamint szőlők pótlásához alkalmas

gyökeres Riparia Portalis

szőlővessző minden mennyiségben kapható 1406

Winkler József

oltványtermelőnél

Arad, Batthyány-utca 11. sz.

Pénz!

házakra, földekre: törlesztéses, jelzálog, váltó, építkezési és tisztviselői kölcsönöket kedvező feltételek mellett sikerrel és gyorsan utólagos díjazással kieszközöl

Tóth Béla

pénzkölcsönkövetítő irodája

Araden, Varjassy József-utca 9.

Telefon szám: 41. 1733

Figyelem!

A n. é. hölgyközönséghez! Megérkezett ami még nem volt Aradon! Érttesitem a hölgyközönséget, hogy villanyerőre berendezett

női kalap gyártási üzletet

létesítettem, ahol főkép 1224

női kalap formák

készülnek a legújabb párisi divat szerint. Ezenkívül raktáron tartok mindenkor szép választékban legújabb kalapformákat, ugyszintén elvállalok bármilyen női kalap átalakítást, javítást olcsó gyári árakban. Céлом oda fog irányulni, hogy a n. é. hölgyközönség izlésének és igényének teljesen megfeleljek. Nagybecsű támogatását és pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

VARGA M. ARAD, Fábán-utca 1. Deák Ferenc-u. sarok

Figyelem! WEISZ SAMU

Mindennemű fa- és vasbutorokat fest és fényez modern kivitelben, továbbá készít mindennemű cimtáblákat, tájképek festését és mázólo munkákat helyben és vidéken.

1901

Tóth István
fényező, cimfestő és mázólo
Arad, Andrássy tér 20. sz.
Telefon 978.

Battonya község határában 110 kis hold, Kutas határában 400 kis hold szántó föld
egészben vagy tetszés szerinti parcellákban olcsó áron és kedvező fizetési feltételekkel

eladó.

Bővebbet

Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank Részvénytársaság
Arad, Petőfi-utca 1. sz.
Telefon 881. 1148

6798—1913. tkvi szám.

Árverési hirdményi kivonat

A körösbökényi kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a gurahonczli takarékpénztár r. t. végrehajthatónak, Balta Mária jószási lakos végrehajtást szenvedő ellenl 1460 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az aradi kir. törvényszék, illetve a körösbökényi kir. járásbíróóság területén levő Józás község határában fekvő és a jószási 219. sz. tkvben Hucz Indrejnő sz. Balta Mária neven írt A. I. 1—3. sor. (79—80/b.) 176/b. és 259/b. hrsz. ingatlan 686 korona mint ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelt és hogy a fentebb megjelölt ingatlan Józás községhezánál 1914. évi április hó 9-ik napjának délelőtt 11 órakor megtartandó nyilvános árverésen a fenti megállapított kikiáltási ár felénél, kétharmadánál alacsonyabb áron nem fog eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát bánatpénzzel készpénzben, vagy az 1881. LX. t.c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3388. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Körösbökényben, 1913. évi december hó 4. napján.

Kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Zamaróczy, s. k
kir. járásbíró.

2170

angol- és francia
női divattermében

Arad, Weitzer János-u. 10.

1858

készülnek
a legegánsabb
francia és angol
női toalettek. Legújabb
tavaszi divatlapok már nagy
választékban rendelkezésre állanak.

Figyelem!

Mindenki meggyőződhet egy próbarendelés által, hogy **Salacz-u. 2. alatt exelott Szlezni-tele cipő-fabriká** a legfinomabb kivitelben és olcsó ár mellett készít **férfi-, női- és gyermek-cipőket.**

Cipők nagyraktára

Kossuth-utca 3. szám alatt, hol a legjobb anyagból raját műhelyemben készült **férfi-, női- és gyermek-cipők** kivételes olcsó árban, jó minőségben, szolid kiszolgálás mellett vásárolhatók **4688**

Tisztelettel:

Czernóczky Mihály
uri- és női-cipész.

Dearling for Gentlemen
világhírű

Szivarkahüvely

sterilizált antinikotin tartával.

Minden dobozban 120 darab.

Ujdonság!

Kapható:

ARADON
a különlegességi dohány
töredékben.

7-1914. alapít. b. sz.

Pályázati hirdmény.

A néhai Weitzer János aradvárosi jótékony és közéleti alapítványról alkotott és a nagyméltóságú m. kir. Belügyminister ur által 36888 - 1912. sz. a. jóváhagyott alapító levél 8. §. A) csoport 6-ik pontja alatt a f. évre felvett 3000 (Háromezer) és a múlt évi segélykiosztásból megfelelő pályázók hiányában fennmaradt 1500 azaz Egyezeröttszáz összesen tehát 4500 azaz Négyezeröttszáz korona segélyösszegeből létesített 9 azaz Kilenc egyenként 500 szóval Ötszáz koronás kiházasítási segély elnyerése iránt nyilvános pályázatot írunk ki.

Ezen segélyek elnyeréséért pályázhatnak oly vagyontalan aradi

lakosok leányai, kik Aradon lakó önálló ipart űző iparosokhoz mennek nőül.

A pályázati kérvények folyó évi április hó 15-(tizenöt)-ig városunk polgármesteréhez mint a Weitzer János jótékony alapítványi bizottság elnökéhez nyújtandók be.

Kérvényezők tartoznak igazolni:
a) hogy vagyontalan aradi lakos szülőkől származnak, nem tevén külömbiséget, hogy a szülők élnek-e vagy elhaltak.

b) hogy Aradon önálló ipart űző iparo okhoz mennek férjhez.

c) kötelesek születési,

d) illetőségi, és
e) erkölcsi bizonyítványt bemutatni.

A segély adományozásnál aradi születésű szülők gyermekei előnyben részesülnek.

A segély csakis az egybekelés meglörténtének igazolása után adható ki, illetve folyósítható.

A 1909—462—1912. kgy. számu határozattal megalakított Weitzer János jótékony és közéleti alapítványi bizottságnak 1914 évi február hó 17-én tartott üléséből.

Dr. Angel,
alapítványi bizottsági jegyző.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ára 70 fillér.

Tussinal-tea

Ára 70 fillér.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb elenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: **1 korona.**

Ha tyúkszeme van és gyötéri nagy kin,

A legjobb gyógyszer az **Anagallin.**

Ára utasítással 70 fillér.

Egészséges és izmos lesz, Ha „Doré-sósborszesz“-t vesz, Mert csak egyedül jót tesz

A valódi „Doré Sósborszesz“

Egy eredeti üveg ára 1 kor. 10. f. és 2 kor. 20 f. Próbauveg 44 f.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 23. SZ.
(A megyeházzal szemben.)

A nőnek szépsége legnagyobb dize.

Ezt áporni, megtartani a legnagyobb művésze a kozmeticiának. Egyik ilyen készítménye a modern kozmeticiának a **FÖLDES-féle**

Márgit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyt kell oldani egy mosdótányi vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk úde, ruganyos, harmatos, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelik, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedvét, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. **Mosdóporhoz egy evőkanálnyi használandó mentő hidegebb vízben. ÁRA 1 KORONA.**

Gutori Földes Kelemen gyógyszertára

ARADON.

Nagy vidéki

városban jól bevezetett

izr. internátus

6-7 ezer korona kimutatható tiszta bevétellel, más vállalkozás miatt

átadó.

Érdeklődők ajánlataikat „Biztos megélhetés és jövedelem” jelige alatt a lap kiadóhivatalába küldendők. 2165

A volt

Sakkszövetség

és 1908

lengyelclub

fényes berendezése

többek között baccarat-asztal, kártyaasztalok, uri szobák, hórbutorok, festmények, csillárok, szőnyegek stb. stb. **egészben vagy darabonként is eladó.** A helyiség részenként, garzon lakás, üzlet vagy iroda részére azonnalra kiadó. Buda pest, Andrássy-ut 35. I. emelet.

Földbirtok

Temesvár-megyében 312 katasztrális hold uri lakással és sok gazdasági épületekkel, betegség folytán kedvező, átvethető bankteherrel olcsón 1890

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

GYENGE FERENC ARAD.

Városi és megyei telefon sz. 624.

Mindenki tudja már!
 hogy a legjobb és legolcsóbb

**Husvételi illatsze-
 rek és öntözők**

Vas Sándor és Társa

KÖZPONTI

DROGERIÁJÁBAN

szereztetik be.

2114

Figyelem.

Értesítem igen tisztelt megrendelőmet és az urkőzönséget, hogy a legdivatosabb tavaszi, átmeneti és nyári langol és belföldi szövetjodonságaim szép választékban megérkeztek. Megrendeléseket a legizlésebben és leggyorsabban jutányos árban elkészítik.

Szíves pártfogást kérek kitűnő tisztelettel: 2065

Holländer Illés

uri szabó

Arad, Batthyány-utca 21.

Szanatorium Dr. Fasan

Spittal Millstätter-tó, Karintia. Alapították 1893. Morfium-leszoktatási gyógymód kényszer nélkül és enyhe formában, ugyanígy könnyű betegnek és üdülésre szorultaknak általában. Prospektust ingyen. 1053

Gróf Potocki Urada'om
 Honcztő, Aradmegye.

Ajánlja szigoruan osztályozott I., II., III. osztályu bükk hasáb, I., II. osztályu cserong, valamint I. osztályu cser hasáb

tüzifáját.

A fa száraz és szigoruan osztályozott minősége dacára kedvező árért szállítatik. Arajánlattal mindenkor készséggel szolgál:

Gróf Potocki Uradalmak

Iőszáigazgatósága 2070

Honcztő, Aradmegye.

Telefonszám 11.

Női-és leány tavaszi és nyári kalapok

legolcsóbban kaphatók a

Kalapgyár Raktárában

Föray-utca, (Gróf Hunyady-palota.)

1921

Szabott gyári árak!!

Alakítások a legújabb formákra gyorsan eszközöltetnek. Eredeti modell kalapok nagy választékban. — Gyászkalapok állandóan raktáron.

Neumann M.

uri szabó, cs. és kir. udvari kamarai szállító,

1947

férfi-, fiu- és leánykaruha-telepe

ARAD.

Elismert legjobb minőségű áruk kifogástalan kivitelben.

Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre. Raktárak az ország minden nagyobb városában. A tavaszi nagy képes árjegyzék megjelent. Kivánatra ingyen és bérmentve.

APRÓ HIRDETÉSEK

ÜZLETEK.

Jóforgalma

korcsma és üzlethelyiség külön teremmel együtt, kiadó. Cím a kiadóban. 1501

Eladó üzletberendezés.

Kovács Géza aradi szücsmester Forray utcai üzlethelyiségének berendezése és felszerelése eladó. Értesítést nyújt Dr. Kuttin Alfréd ügyvéd Hasszinger u. 8. sz. a. 2186

Szászvároson

a legforgalmasabb helyen, halál- eset következtében, korcsma és üzlettel bíró ház, szonnal a leg- előnyösebb feltételek mellett el- adó. Értekezés Hirsch Ignác nagy- kereskedőnél, Hátszeg. 1980

INGATLAN.

Egy modern

uri ház villanyvilágítással, szép kerttel egy nagy különálló terem- mel eladó, Illés-u. 75. szám. 2125

Zimándujfalut

vasúti állomás mellett négy szo- bás lakásból álló új ház, két nagy melléképület, pince, nagy sertésöl, konyhakert gyümölcsfával ellátva (retteg 3 1/2 hold új szőlővel) ke- zelt fizetési feltételek mellett el- adó. Bővebben tudakozódni lehet Zimándujfalut. 2184

Egy ház, melyben egy jóforgalma korcsma és szatócs-üzlet van, jutányos ártért eladó. Cím a ki. dóhivatalban. 2191

4 fillérért

6 fillérért

8 fillérért és

10 fillérért

kapható

már a

legszebb

husvéti

levelező-

lap 2170

PICHLER SÁNDOR

papírkereskedésében, SZABADSÁG-TER 1.

Moziberendezés

dinamógép 65 O. 85 A. kapcsoló tábla, Elgé veti- tőgép, villanylámpák, drót- vezeték, székek, padok, vetítővászon és minden hozzávaló 2194

olcsón eladó.

Cím: Livery Lajos, Lippa.

A legújabb

párisi és londoni divatszö- vetekből legszebb sza- básu tavaszi felöltők és öltönyök rendelhetők

Schäffer Henrik

elsőrendű uriszabászati mű- termében. Telefon 208. sz.

Takszámoteres

Bér-autók

Telefonszám

816

2231

Szolgálat: reggel 6 óráig éjjel 12 óráig. Garage: Deák Ferenc-utca 8 sz.

Nyomtatványok

szines kivitelben készülnek az Aradi nyomda r. t.-nél.

Finom

arany és ezüst ékszer, pon- tosan kipróbált óra eladás minden elfogadható olcsó árban

Zinner Vilmos

műorás és ékszerésnél

ARAD, Forray-utca

Szabadság-téri sarokház.

Óra és ékszer javítás 3 évi jótállással.

Törött, használt, régi ék- szert és drágaköveket a leg- magasabb árban veszek vagy becserelek. 6687

Védekező szerek

szőlő, gyümölcs és mezőgazdaság részére.

Rézkénpor

peronospora ellen.

Vizben oldható kéncő

oidium ellen.

Füsttámasztó anyag

szőlőknek fagy ellen való megvédésére.

Vizben oldható gyü- mölcsfa-carbolineum mézskénlé

gyümölcsfák gombabeteg- ségei ellen — darabos kén — rudkén — kőzön- séges és asbest-kénlap — rézmészpor — chlorbaryum répaféreg ellen stb.

Elismerő levelekkel szolgál- tunk.

Dobiaschi J. és Dörner Testvérek, vegyitermék gyárai **ARAD.**

Telefon 165.

Legnagyobb raktár TETRA baba-kelengyében.

WEISZ ÉS BENJAMIN, ARAD

Andrássy-tér 22. szám.

1707

Telefon 623.

● A tavaszi idényre gyermek- és női-harisnyák minden színben megérkeztek, va- lamint gyermekruhák, rajzolt madeira és richelien párnák, terítők és blúzok.

Feltűnő alkalom előnyös vételre!!

Néhány hétig

FISCHER-féle NAGY ÁRUHÁZA

Arad, Szabadság-tér 12. sz.

Olcsó hetet rendez

sorozati árusítással, mely a külföldi nagyáruházakban nagyszerűen bevált azáltal, hogy a heti sorozat által feltétlenül olcsóbban, jóval a rendes áron alul vásárolhat.

◀ Sorozati árak: ▶

1 koronás

sorozat:

- 2 drb. finom selyem magánköttő
- 3 drb. tiszta selyem csokor nyakkendő
- 3 drb. tiszta selyem regatta nyakkendő
- 3 drb. legfinomabb álló gallér
- 2 pár fehér vagy színes közelő
- 3 drb. elegáns angol batiszt zsebkendő
- 3 drb. finom női zsebkendő
- 1 drb. finom selyem zsebkendő
- 3 pár színes férfi harisnya
- 2 pár csikos női harisnya
- 2 pár gyermek patent harisnya a 7. sz-ig.
- 1 pár finom női flor harisnya
- 1 pár finom selyem harisnyakötő
- 1 pár finom selyem nadrágtartó
- 1 pár finom selyem női keztyű
- 1 pár férfi svéd im. keztyű
- 1 drb. finom szövet sapka
- 1 drb. kék scheviot fiu sapka
- 1 drb. elegáns divat sétabot
- 1 drb. valódi bőr pénztárca
- 1 drb. valódi bőr cigaretta tárcsa
- 1 drb. China ezüst cigaretta tárcsa
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkés
- 2 drb. puha dupla gallér színes és fehér
- 1 drb. selyembatiszt félmellény
- 1 drb. divatos flor gyermek nyári trikóing
- 2 drb. csikos nyári gyermek trikóing
- 2 pár divatos nyári sokerti
- 2 drb. vászon sportsapka mosó
- 2 pár gyermek gummi nadrágtartó
- 12 drb. Virágszappan
- 1 drb. gyermekkötény

2 koronás

sorozat:

- 1 drb. gyermek ruha
- 1 drb. fehér puha férfi ing madepulán
- 1 drb. színes turista ing kretonból
- 1 drb. damaszt alsó nadrág
- 1 drb. finom fiu sport ing kretonból
- 1 drb. francia batiszt alsónadrág
- 1 drb. finom női ing himzett
- 1 drb. siffon himzett női nadrág
- 1 drb. fiu divatkalap
- 1 drb. legújabb leány bob-kalap
- 1 drb. gyermek sport kalap
- 1 pár finom bőrkeztyű
- 1 drb. esernyő clothból
- 3 pár finom férfi flor harisnya
- 2 pár finom női áttört harisnya
- 6 drb. női selyem batiszt zsebkendő
- 6 drb. fehér len zsebkendő
- 3 drb. legfinomabb selyem csokor
- 1 drb. elegáns acél sétabot
- 1 drb. angol törös sétabot
- 1 drb. női kezításkabórból
- 1 drb. valódi bőr szivar tárcsa
- 1 drb. valódi névjegytárca
- 1 drb. egész finom bőrtárca
- 1 drb. finom gyöngyház zsebkés
- 1 pár finom glacce bőrkeztyű
- 3 pár női divat harisnya
- 2 pár flor harisnya fekete szín. himzéssel
- 1 pár legfinomabb gummi nadrágtartó
- 6 drb. fin. ötrétű vászon gallér div. forma
- 3 drb. divatos tiszta selyem zsebkendő
- 2 pár finom selyem keztyű

3 koronás

sorozat:

- 1 drb. finom fehér damaszt férfi ing
- 1 drb. divatos selyem férfi ing
- 1 drb. elegáns zephir férfi ing
- 1 drb. legújabb színes férfi ing
- 1 drb. finom voli sport ing
- 1 drb. angol zephir sport ing
- 1 drb. finom férfi hálóing
- 1 drb. legfinomabb francia alsónadrág
- 2 drb. színes batiszt alsónadrág
- 2 drb. köpper alsónadrág
- 1 drb. finom női ing szalaggal
- 1 drb. női hálókobát himzéssel
- 1 drb. finom női nadrág himzéssel
- 1 drb. férfi ernyő nikkell bottal
- 1 drb. női strappa ernyő
- 1 drb. divatos férfi strappa kalap
- 1 drb. legfinomabb divat sapka

3 korona 90 fillér

sorozat:

- 1 drb. finom divatos kemény kalap
- 1 drb. elsőrendű selyem ernyő
- 1 drb. elsőrendű fehér női ing
- 1 drb. elsőrendű angol zephir ing
- 1 drb. divatos selyem turista ing
- 1 drb. finom hálókabát csipkével
- 1 drb. finom kézi himzett női ing
- 1 drb. elegáns női nadrág
- 1 drb. elegáns börridikul

Dacára ezen feltűnő olcsó sorozati áraknak, a cég az áru elsőrendű minőségeért szavatol. A Fischer-féle Nagyáruház versenyképességét bizonyítja a 40 fényesen berendezett kirakat.

Vidéki rendelések utánvétellel eszközöltetnek.

Még nem felelő visszavétefik.